

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑΣ
ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ**

**Αθήνα 24-3-2023
Αριθ. Πρωτ: 1048
Αριθ. Γνωμοδότησης: 3**

**Τμήμα Διοίκησης & Προσωπικού
Τηλ: 210-6411526**

ΠΡΟΣ

Το ΝΠΔΔ με την επωνυμία

«ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΠΕΙΡΑΙΑ (ΕΠΑΠ)»

ΘΕΜΑ: Ερώτημα περί της δυνατότητας χορήγησης, στα πλαίσια διενέργειας ελέγχου στην Εταιρεία Προστασίας Ανηλίκων Πειραιά (ΕΠΑΠ) από την Εθνική Αρχή Διαφάνειας (ΕΑΔ), αντιγράφων εκ των εγγράφων ανηλίκων και δικαστικών εγγράφων ανηλίκων (δικαστικών αποφάσεων, παραγγελιών Εισαγγελέων Ανηλίκων) που περιέχονται στους ατομικούς φακέλους των τηρουμένων από την ΕΠΑΠ αρχείων ανηλίκων, για ανήλικα άτομα, που είτε διαμένουν εντός είτε βρίσκονται υπό την ευθύνη της ΕΠΑΠ.

Επί του ερωτήματος το οποίο μας απευθύνετε με το υπ' αριθ. ΕΜΠ ΠΡΩΤ: 80/01-02-2023 έγγραφο σας μετά των συνημμένων του, σε συνδυασμό με το υπ' αριθ. ΕΠ 36/17-01-2023 έγγραφό σας-αίτηση γνωμοδότησης, που μας υποβλήθηκε από τον Εισαγγελέα Ανηλίκων

Πειραιά, σχετικά με τη δυνατότητα χορήγησης, στα πλαίσια διενέργειας ελέγχου σας από την Εθνική Αρχή Διαφάνειας (ΕΑΔ)-Μονάδα Επιθεωρήσεων & Ελέγχων-Τομέας Υγείας και Πρόνοιας-Υποτομέας Φορέων Πρόνοιας, δυνάμει της υπ' αριθ. πρωτ. 40052 ΕΞ 2022 ΕΜΠ/ΣΕ90/22/25-11-2022 γραπτής Εντολής Ελέγχου ΕΑΔ, αντιγράφων εκ των εγγράφων ανηλίκων και δικαστικών εγγράφων ανηλίκων (:των αρχικών Ατομικών Σχεδίων Οικογενειακής Αποκατάστασης (ΑΣΟΑ) των ανηλίκων, που συντάχτηκαν μετά την ψήφιση του ν. 4538/2018, ως τροποποιήθηκε και ισχύει, Εισαγγελικών Παραγγελιών Εισαγωγής Ανηλίκων στην ΕΠΑΠ, Δικαστικών Αποφάσεων Αφαίρεσης Γονικής Μέριμνας/Επιμέλειας και ανάθεσης στην ΕΠΑΠ ή σε τρίτο πρόσωπο, Αιτημάτων «μόνιμης φιλοξενίας» ή αναδοχής ανηλίκων προς την Εισαγγελία Πειραιά, Αποφάσεων Διοικητικού Συμβουλίου για την τοποθέτηση ανηλίκων σε οικογένειες με σκοπό την αναδοχή ή την υιοθεσία, Συμβάσεων που έχουν συναφθεί μεταξύ της ΕΠΑΠ και των αναδόχων γονέων), που περιέχονται στους ατομικούς φακέλους των τηρουμένων από την ΕΠΑΠ αρχείων ανηλίκων, για ανήλικα άτομα, που είτε διαμένουν εντός είτε βρίσκονται υπό την ευθύνη της ΕΠΑΠ, ως αφορώντος ζήτημα γενικότερου ενδιαφέροντος η, κατά το άρθρο 29 παρ. 2 εδάφιο τελευταίο του Ν. 4938/6-6-2022 (Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών), γνώμη μας είναι η ακόλουθη:

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ-ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

A. Η ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ (ΕΑΔ)-Ν.4622/2019

Η Εθνική Αρχή Διαφάνειας (ΕΑΔ) ιδρύθηκε με τον νόμο 4622/2019 (Α'133), «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της

Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης», ο οποίος στα άρθρα 82-103 και 118-119 ορίζει το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας της. Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 82 αυτού, «1. Συνιστάται **Ανεξάρτητη Αρχή** χωρίς νομική προσωπικότητα με την επωνυμία «Εθνική Αρχή Διαφάνειας, (Ε.Α.Δ.)», στο εξής η «Αρχή», με σκοπό: α) την ενίσχυση της διαφάνειας, της ακεραιότητας και της λογοδοσίας στη δράση των κυβερνητικών οργάνων, διοικητικών αρχών, κρατικών φορέων, και δημόσιων οργανισμών και β) την πρόληψη, αποτροπή, εντοπισμό και αντιμετώπιση των φαινομένων και των πράξεων απάτης και διαφθοράς στη δράση των δημόσιων και ιδιωτικών φορέων και οργανισμών. 2. Η Αρχή απολαύει λειτουργικής ανεξαρτησίας, διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας και δεν υπόκειται σε έλεγχο ή εποπτεία από κυβερνητικά όργανα, κρατικούς φορείς ή άλλες Διοικητικές Αρχές...3...4. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου (στις 7-8-2019), καταργούνται οι παρακάτω φορείς, το σύνολο των αρμοδιοτήτων, δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των οποίων μεταφέρονται, σύμφωνα με τις ειδικότερες διατάξεις του παρόντος, στην ιδρυόμενη Αρχή, η οποία καθίσταται καθολικός τους διάδοχος: (α) Η Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς (ΓΕ.Γ.ΚΑΔ.) του Υπουργείου Δικαιοσύνης και η θέση του Γενικού Γραμματέα που προΐσταται αυτής, (β) **Το Σώμα Ελεγκτών-Επιθεωρητών Δημόσιας Διοίκησης (Σ.Ε.Ε.Δ.Δ.)**, που υπάγεται στη Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς του Υπουργείου Δικαιοσύνης και η θέση του Ειδικού Γραμματέα που προΐσταται αυτού, (γ) Το Γραφείο του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης (Γ.Ε.Δ.Δ.) και η θέση του Γενικού Επιθεωρητή που προΐσταται αυτού, (δ) **Το Σώμα Επιθεωρητών Υπηρεσιών Υγείας και**

Πρόνοιας (Σ.Ε.Υ.Υ.Π.), που υπάγεται στο Υπουργείο Υγείας, και η θέση του Γενικού Επιθεωρητή που προΐσταται αυτού, (ε) το Σώμα Επιθεωρητών Δημοσίων Έργων (Σ.Ε.Δ.Ε.) που υπάγεται στη Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς του Υπουργείου Δικαιοσύνης και το Εποπτικό Συμβούλιο διοίκησης αυτού, (στ) το Σώμα Επιθεωρητών-Ελεγκτών Μεταφορών (Σ.Ε.Ε.ΜΕ.), που υπάγεται στο Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών και η θέση του Γενικού Επιθεωρητή που προΐσταται αυτού. 5....6. Το σύνολο των πάσης φύσεως αρμοδιοτήτων των φορέων και των οργάνων της παραγράφου 4 του παρόντος, όπως προβλέπονται στις οικείες διατάξεις περί συστάσεως αυτών ή σε κάθε άλλη κείμενη διάταξη νόμου ή κανονιστική πράξη, ασκούνται στο εξής από την Αρχή και τα όργανα αυτής, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, εκτός εάν άλλως ορίζεται ειδικώς.». Περαιτέρω, στο άρθρο 118 παρ. 29 του ίδιου νόμου ορίζεται ότι «Όπου στην κείμενη νομοθεσία, συμπεριλαμβανομένων του συνόλου των κανονιστικών πράξεων που έχουν εκδοθεί αρμοδίως, αναφέρεται η ΓΕ.ΓΚΑΔ., το Γραφείο του Γ.Ε.Δ.Δ., το Σ.Ε.Ε.Δ.Δ., το Σ.Ε.Δ.Ε., το Σ.Ε.Ε.Μ.Ε. και το Σ.Ε.Υ.Υ.Π., νοείται από την έναρξη ισχύος του παρόντος η Εθνική Αρχή Διαφάνειας», ενώ με το άρθρο 119 περ. 17 και 18 του ως άνω νόμου (όπως η παρ.18 τροποποιήθηκε με την παρ.40 άρθρου 174 ν. 4635/30-10-2019), προβλέφθηκε ρητώς ότι από τη θέση σε ισχύ του παρόντος νόμου καταργούνται οι διατάξεις των άρθρων 1 έως 10 του ν. 2920/2001 «Σώμα Επιθεωρητών Υπηρεσιών Υγείας και Πρόνοιας (Σ.Ε.Υ.Υ.Π.) και άλλες διατάξεις» (Α' 131) και τα άρθρα 1 έως 9 του ν. 3074/2002, «Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης. Αναβάθμιση του Σώματος Επιθεωρητών Ελεγκτών

Δημόσιας Διοίκησης και του Συντονιστικού Οργάνου Επιθεώρησης κι Ελέγχου και άλλες διατάξεις (Α' 296)»

Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι η ΕΑΔ έχει αναλάβει το σύνολο των αρμοδιοτήτων, υποχρεώσεων και δικαιωμάτων των ως άνω πέντε βασικών ελεγκτικών δημόσιων φορέων, μεταξύ των οποίων και του ΣΕΕΔΔ και ΣΕΥΥΠ [ΣΤΕ 788/2022, ΣΤΕ 2066/2020, Γνωμ ΝΣΚ 71/2020, 105/2020].

Κατά δε το άρθρο 83 παρ. 1 και 2 του ν. 4622/2019 « 1. Η Αρχή ασκεί τις αρμοδιότητές της, στο σύνολο των φορέων και υπηρεσιών της Γενικής Κυβέρνησης, περιλαμβανομένων των Ν.Π.Δ.Δ....2. Η Αρχή έχει, ιδίως, τις ακόλουθες αρμοδιότητες:(α)..(β)..(γ)..(δ) τη διενέργεια ελέγχων, επανελέγχων, επιθεωρήσεων και ερευνών στους φορείς της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου..». Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 100 του ν.4622/2019, «1.Οι Επιθεωρητές-Ελεγκτές που υπηρετούν στην Αρχή: α) μπορούν στο πλαίσιο της άσκησης των καθηκόντων τους και για την εκπλήρωση του έργου τους να επισκέπτονται χωρίς ή με προειδοποίηση τους ελεγχόμενους φορείς, αρχές και υπηρεσίες ή οποιονδήποτε εμπλεκόμενο, φορέα, αρχή και υπηρεσία της παραγράφου 1 του άρθρου 83, να μελετούν επί τόπου την εξεταζόμενη υπόθεση, να ενεργούν αυτοψίες και να εξετάζουν πρόσωπα, β) μπορούν επίσης να εξετάζουν οποιοδήποτε πρόσωπο μπορεί να εισφέρει στοιχεία στον διενεργούμενο έλεγχο, να ζητούν πληροφορίες και στοιχεία από τους αρμόδιους υπαλλήλους των δημόσιων και ιδιωτικών φορέων που εμπλέκονται με την εξεταζόμενη υπόθεση, γ) έχουν δικαίωμα πρόσβασης στους φακέλους συμπεριλαμβανομένων και των απορρήτων, εκτός εάν πρόκειται για ζητήματα που ανάγονται στην άσκηση εξωτερικής πολιτικής, την

εθνική άμυνα και την κρατική ασφάλεια, δ) μπορούν να ζητούν με έγγραφό τους πληροφορίες σχετικά με την υπό διερεύνηση υπόθεση. Στο έγγραφο αναφέρονται οι διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, οι οποίες θεμελιώνουν το αίτημα, ο σκοπός του αιτήματος, η προθεσμία που τάσσεται για την παροχή των πληροφοριών, η οποία δεν μπορεί να είναι βραχύτερη των πέντε ημερών, καθώς και οι κυρώσεις, οι οποίες προβλέπονται σε περίπτωση μη συμμόρφωσης προς την υποχρέωση παροχής πληροφοριών. Εκείνοι, στους οποίους απευθύνεται το έγγραφο υποχρεούνται σε άμεση, πλήρη και ακριβή παροχή των πληροφοριών που ζητούνται. 2..3.....4.α) Για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της Αρχής και τη διαπίστωση παραβάσεων των κείμενων διατάξεων που αφορούν σε θέματα ακεραιότητας, διαφάνειας, λογοδοσίας και καταπολέμησης της απάτης και της διαφθοράς, οι Επιθεωρητές-Ελεγκτές της Μονάδας Επιθεωρήσεων και Ελέγχων και τα λοιπά στελέχη της Αρχής που μετέχουν, ανά περίπτωση, στα κλιμάκια ελέγχου έχουν την αρμοδιότητα τηρώντας τις προϋποθέσεις των σχετικών διατάξεων του ΚΠΔ και των ειδικών νόμων: αα) να ελέγχουν κάθε είδους και κατηγορίας βιβλία, στοιχεία και λοιπά έγγραφα... των επιχειρηματιών, διοικητών, διευθυνόντων συμβούλων, διαχειριστών και γενικά εντεταλμένων στη διοίκηση ή διαχείριση προσώπων, καθώς και του προσωπικού ανεξαρτήτως της μορφής αποθήκευσής τους, και οπουδήποτε και εάν αυτά φυλάσσονται και να λαμβάνουν αντίγραφα ή αποσπάσματά τους, ββ)...γγ) να ελέγχουν και να συλλέγουν πληροφορίες και δεδομένα κινητών τερματικών, φορητών συσκευών, καθώς και των εξυπηρετητών τους σε συνεργασία με τις αρμόδιες κατά περίπτωση αρχές, που βρίσκονται μέσα ή έξω από τις κτιριακές εγκαταστάσεις των ελεγχόμενων

φορέων... β) Η σχετική εντολή παρέχεται εγγράφως από τον Διοικητή της Αρχής και περιέχει το αντικείμενο της έρευνας και τις συνέπειες της παρεμπόδισης ή δυσχέρανσης αυτής ή άρνησης εμφάνισης των αιτούμενων βιβλίων, στοιχείων και λοιπών εγγράφων ή χορήγησης αντιγράφων ή αποσπασμάτων τους. γ)...δ)...ε) Με απόφαση του Συμβουλίου Διοίκησης της Αρχής, κατόπιν εισήγησης του Διοικητή αυτής, επιβάλλεται στους ελεγχόμενους φορείς ή σε αυτούς που κατά οποιονδήποτε τρόπο παρεμποδίζουν ή δυσχεραίνουν τις έρευνες του παρόντος άρθρου, καθώς και στους φορείς ή σε αυτούς που αρνούνται να υποβληθούν στις εν λόγω έρευνες, να επιδείξουν τα αιτούμενα βιβλία, στοιχεία και λοιπά έγγραφα και να χορηγήσουν αντίγραφα ή αποσπάσματα τους, πρόστιμο κατ' ελάχιστον δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ και μέχρι εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ στο καθένα από τα πρόσωπα και για κάθε παράβαση.....>>

Σύμφωνα δε με την παρ. 17 του ως άνω άρθρου 100 του ίδιου νόμου, «Οι επιθεωρητές-ελεγκτές της Αρχής έχουν πρόσβαση...και στα λοιπά πληροφοριακά συστήματα και τις βάσεις δεδομένων που διαχειρίζονται άλλες δημόσιες υπηρεσίες, σύμφωνα με τις προδιαγραφές ασφαλείας του κάθε συστήματος, μη υποκείμενοι σε περιορισμούς διατάξεων περί τραπεζικού και επαγγελματικού απορρήτου και απορρήτου των στοιχείων, υποχρεούνται, όμως, στην τήρηση των διατάξεων περί εχεμύθειας του άρθρου 26 του Υπαλληλικού Κώδικα», ενώ κατά το άρθρο 96 παρ. 18 αυτού, «Παραβιάσεις του απορρήτου ή του καθήκοντος εχεμύθειας, καθώς και η εκ δόλου μη στάθμιση στοιχείων επιβαρυντικών για την υπηρεσία που επιθεωρείται ή ελέγχεται και τους υπαλλήλους της, συνιστούν

σοβαρό λόγο για την ανάκληση της απόσπασης του Επιθεωρητή Ελεγκτή».

Σύμφωνα, εξάλλου, με τις διατάξεις των άρθρων 3, 9, 10 και 16 του **Οργανισμού της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας** (υπ' αριθ. οικ.11699/2020 απόφαση του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας ΦΕΚ Β 1991/24-5-2020) που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 86 παρ.3 του ν.4622/2019, η Κεντρική Υπηρεσία της Αρχής συγκροτείται, μεταξύ των άλλων, από τη Μονάδα Επιθεωρήσεων και Ελέγχων (στο εξής Μονάδα) και από το Γραφείο Υπευθύνου Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων. Αποστολή της Μονάδας Επιθεωρήσεων και Ελέγχων είναι η διασφάλιση της εύρυθμης και αποτελεσματικής λειτουργίας και ο εντοπισμός φαινομένων διαφθοράς και κακοδιοίκησης στους φορείς και τις υπηρεσίες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Αρχής, όπως αυτό προσδιορίζεται στο άρθρο 83 παρ. 1 του ν. 4622/2019. Οι στρατηγικοί σκοποί της Μονάδας είναι μεταξύ άλλων, α) η διενέργεια αυτεπάγγελτων, τακτικών (προληπτικού-συστημικού χαρακτήρα) και έκτακτων (κατασταλτικού χαρακτήρα) ελέγχων και επιθεωρήσεων για τον εντοπισμό φαινομένων διαφθοράς, κακοδιοίκησης, αδιαφανών διαδικασιών, αναποτελεσματικότητας, χαμηλής παραγωγικότητας και ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών, καθώς και προκαταρκτικών εξετάσεων και (β) Η αναζήτηση πειθαρχικών ευθυνών, η ενημέρωση των αρμόδιων εισαγγελικών Αρχών για τη διερεύνηση τυχόν ποινικών ευθυνών στο πλαίσιο ευρημάτων από διενεργηθέντες ελέγχους και επιθεωρήσεις, η διατύπωση προτάσεων και λύσεων για τη βελτιστοποίηση των διαδικασιών και την αποδοτικότερη λειτουργία των δημοσίων υπηρεσιών, καθώς και η παρακολούθηση της υλοποίησής τους από

τους αρμόδιους φορείς. Η Κεντρική Υπηρεσία της Μονάδας Επιθεωρήσεων και Ελέγχων διαρθρώνεται σε περιφερειακές υπηρεσίες και θεματικούς τομείς, ένας εκ των οποίων είναι ο Τομέας Υγείας και Πρόνοιας, που διαρθρώνεται σε τέσσερις (4) Υποτομείς, ένας εκ των οποίων είναι ο **Υποτομέας Φορέων Πρόνοιας**. Οι αρμοδιότητες του Υποτομέα Φορέων Πρόνοιας συνίστανται στην διερεύνηση καταγγελιών, αναφορών ή και πληροφοριών και διενέργεια ελέγχων και δευτεροβάθμιων επιθεωρήσεων που αφορούν (κατά την ενδεικτική στην εν λόγω διάταξη απαρίθμηση) **ιδίως:** (i) στη λειτουργία, ποιότητα και επάρκεια των εγκαταστάσεων, του εξοπλισμού και των προσφερόμενων υπηρεσιών από τις δημόσιες υπηρεσίες, από τις υπηρεσίες πρόνοιας των Ο.Τ.Α. Α΄ και Β΄ βαθμού και από τα εποπτευόμενα από το εκάστοτε αρμόδιο Υπουργείο νομικά πρόσωπα του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα και κάθε είδους νομικής μορφής που παρέχουν υπηρεσίες στον τομέα της πρόνοιας, (ii) στην υγιεινή και ασφάλεια, των κτιριακών εγκαταστάσεων και του περιβάλλοντος αυτών χώρου, καθώς και των μέτρων ασφαλείας των περιθαλπόμενων, του προσωπικού και των επισκεπτών, των μονάδων παροχής υπηρεσιών πρόνοιας του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα και κάθε είδους νομικής μορφής, (iii) στις διαδικασίες υιοθεσιών και αναδοχών, που αφορούν φορείς που εποπτεύονται από τον εκάστοτε αρμόδιο Υπουργό, (iv)....». Περαιτέρω, το Γραφείο Υπεύθυνου Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων υπάγεται στον Διοικητή της Αρχής, ο επικεφαλής του οποίου ορίζεται ως ο Υπεύθυνος Προστασίας Δεδομένων της Αρχής (DPO) κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 679/2016 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27^{ης} Απριλίου 2016 και

ειδικότερα των άρθρων 37 έως 39 του τμήματος 4 του Κεφαλαίου IV αυτού.

Σημειώνεται ότι το κατά τα άνω καταργηθέν Σώμα Επιθεωρητών Υπηρεσιών Υγείας και Πρόνοιας (ΣΕΥΥΠ), του οποίου το σύνολο των αρμοδιοτήτων, υποχρεώσεων και δικαιωμάτων ανέλαβε η ΕΑΔ, είχε συσταθεί με το Νόμο 2920/2001, υπαγόταν στον Υπουργό Υγείας και διαρθρωνόταν στους τομείς του υγειονομικού - φαρμακευτικού ελέγχου, του διοικητικού - οικονομικού ελέγχου, του ελέγχου φορέων πρόνοιας και του ελέγχου δημόσιας υγείας και ψυχικής υγείας. Σε σχέση με την αρμοδιότητα του τομέα Ελέγχου Φορέων Πρόνοιας του ΣΕΥΥΠ, στο άρθρο 3 παρ.4 του ως άνω Νόμου οριζόταν ότι σ' αυτήν «ανήκει, **ιδίως:** α) Η επιθεώρηση και ο έλεγχος για τη διαπίστωση της ποιότητας και της επάρκειας των εγκαταστάσεων, του εξοπλισμού και των προσφερόμενων υπηρεσιών από τις δημόσιες υπηρεσίες, από τις υπηρεσίες Πρόνοιας των Ο. Τ.Α. Α' βαθμού, των Περιφερειών και από τα εποπτευόμενα από τον Υπουργό Υγείας και τον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης νομικά πρόσωπα του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, που παρέχουν υπηρεσίες στον τομέα της πρόνοιας, όπως οι παιδικοί και βρεφονηπιακοί σταθμοί, τα κέντρα παιδικής μέριμνας, οι παιδοπόλεις, τα βρεφοκομεία, οι μονάδες φροντίδας ηλικιωμένων, τα κέντρα αποθεραπείας και αποκατάστασης και τα ιδρύματα χρονίως πασχόντων. β) Η επιθεώρηση και ο έλεγχος για τη διαπίστωση της τήρησης, από τους φορείς του προηγούμενου εδαφίου, των υγειονομικών διατάξεων και των αναγκαίων μέτρων ασφάλειας για την υγιεινή διαβίωση των περιθαλπομένων στα καταστήματά τους, καθώς και του προσωπικού. γ)... δ) Η διερεύνηση καταγγελιών για **παράνομες υιοθεσίες**, που αφορούν φορείς που εποπτεύονται από

τον Υπουργό Υγείας, καθώς και για παράνομη χορήγηση επιδομάτων που δικαιούνται άτομα με ειδικές ανάγκες ή άτομα που έχουν ανάγκη οικονομικής και κοινωνικής προστασίας. ε).. στ. Η διενέργεια τακτικών και έκτακτων διαχειριστικών και οικονομικών ελέγχων των δημοσίων υπηρεσιών και των νομικών προσώπων δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου που υπάγονται στην αρμοδιότητα ή την εποπτεία του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης ως προς το αντικείμενο της Γενικής Γραμματείας Πρόνοιας». Ως προς τις αρμοδιότητες των Επιθεωρητών του ΣΕΥΥΠ, οριζόταν στο άρθρο 6 παρ.5 ότι κατά την άσκηση των καθηκόντων τους **έχουν δικαίωμα πρόσβασης** στους συναφείς με το αντικείμενο και τη φύση του ελέγχου **φακέλους**, συμπεριλαμβανομένων **και των απορρήτων**, εκτός εάν αυτά αφορούν ζητήματα που ανάγονται στην άσκηση εξωτερικής πολιτικής, την εθνική άμυνα και την κρατική ασφάλεια, οι δε ελεγχόμενες Υπηρεσίες οφείλουν να παρέχουν όλα τα απαραίτητα, σύμφωνα με το Νόμο, για το έργο των Επιθεωρητών στοιχεία και τις αναγκαίες πληροφορίες, να συνεργάζονται μαζί τους και να τους διευκολύνουν με κάθε τρόπο κατά τη διάρκεια του ελέγχου. Όλα δε τα απαιτούμενα στοιχεία τίθενται υποχρεωτικά στη διάθεση των Επιθεωρητών. Οριζόταν επίσης ότι η αμέλεια ή η άρνηση χορήγησης των παραπάνω ζητούμενων πληροφοριών και στοιχείων, καθώς και η σκόπιμη απόκρυψη ή η χορήγηση ανακριβών, αναληθών ή παραποιημένων στοιχείων και γενικά η παρακώλυση και παραπλάνηση του έργου των Επιθεωρητών, πέραν από τυχόν υπάρχουσες ποινικές ευθύνες, αποτελεί αυτοτελές πειθαρχικό παράπτωμα, για το οποίο μπορεί να επιβληθεί μια από τις ποινές του άρθρου 109 του ν. 2683/1999 (ΦΕΚ 19 Α'), παράλληλα δε υπήρχε η πρόβλεψη (άρθρο 6 παρ. 6) ότι οι Επιθεωρητές οφείλουν να

τηρούν εχεμύθεια για γεγονότα ή πληροφορίες, των οποίων λαμβάνουν γνώση κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους. Παραβιάσεις του απορρήτου ή του καθήκοντος εχεμύθειας, καθώς και η από βαριά αμέλεια μη στάθμιση στοιχείων επιβαρυντικών για την υπηρεσία που επιθεωρείται ή τη διοίκηση και τους υπαλλήλους της, συνιστούν σοβαρό λόγο για την ανάκληση της απόσπασης του Επιθεωρητή.

B. Οι Εταιρείες Προστασίας Ανηλίκων

Το άρθρο 12 του α.ν. 2724/1940 (Α' 449) όριζε τα εξής: «1. Εν τη έδρα εκάστου Πρωτοδικείου συνιστάται Εταιρεία Προστασίας Ανηλίκων, έχουσα νομικήν προσωπικότητα. Αι εταιρείαι αύται τελούσιν υπό την εποπτείαν και τον έλεγχον του Υπουργού της Δικαιοσύνης και της Γενικής Εταιρείας Φυλακών και Αντιλήψεως του Εγκλήματος. 2. Αι Εταιρείαι Προστασίας Ανηλίκων έχουσιν ως σκοπόν την υποβοήθησιν του έργου των δικαστηρίων ανηλίκων: α) Δια της διενεργείας κοινωνικής και ψυχοβιολογικής ερεύνης περί των αιτίων της αντικοινωνικής συμπεριφοράς των αδικοπραγούντων ανηλίκων. β) Δια της παροχής δικαστικής συνδρομής εις τους κατηγορουμένους ανηλίκους. γ) Δια της παροχής προστασίας και της επιβλέψεως των απαλλασσομένων πάσης ποινής ή τυχόντων αναστολής εκτελέσεως της επιβληθείσης ποινής ανηλίκων. δ) Δια της διενεργείας κοινωνικής και ψυχοβιολογικής ερεύνης περί εισαγωγής εις τα Αναμορφωτικά Καταστήματα των εν ηθικώ κινδύνω διατελούντων ανηλίκων, συμφώνως προς το άρθρον 2 του παρόντος νόμου. 3. Ωσαύτως αι εν λόγω Εταιρείαι, καλούμεναι, γνωματεύουσι περί της υφ' όρον απολύσεως των καταδικασθέντων ανηλίκων και μεριμνώσι δια την κοινωνικήν αποκατάστασιν των απολυομένων εκ των Σωφρονιστικών

και Αναμορφωτικών καταστημάτων, συνεργαζόμενοι προς τούτο μετά των αρμοδίων υπηρεσιών και των Εταιρειών Προστασίας Αποφυλακισομένων». Στη συνέχεια, με το άρθρο 18 παρ. 12 του ν. 2298/1995 (Α' 62) καταργήθηκε το άρθρο 12 του α.ν. 2724/1940. Εξάλλου, σύμφωνα με τις παρ. 1 και 2 του ως άνω άρθρου 18 του παραπάνω νόμου (2298/1995), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 13 του ν. 2331/1995 (Α' 173) και, ακολούθως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 11 του ν. 3860/2010 (Α' 111), ορίζεται ότι: «1. Στην έδρα κάθε πρωτοδικείου λειτουργεί Εταιρεία Προστασίας Ανηλίκων ως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου εποπτευόμενο από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. 2. Οι Εταιρείες Προστασίας Ανηλίκων έχουν ως κύριο σκοπό να συμβάλλουν ενεργά στην πρόληψη της θυματοποίησης και της εγκληματικότητας των ανηλίκων. Για την εκπλήρωση του σκοπού αυτού παρέχουν υλική, κοινωνική και ψυχολογική στήριξη στους ανηλίκους και στις οικογένειές τους, επαγγελματική κατάρτιση, εκπαίδευση, πολιτιστική καλλιέργεια, ψυχαγωγία και στέγη. Μπορούν επίσης να διοργανώνουν επιστημονικές ημερίδες ή συνέδρια και να συμμετέχουν σε έρευνες ή προγράμματα για την αντιμετώπιση της θυματοποίησης και της εγκληματικότητας των ανηλίκων.... 3. Κάθε Εταιρεία Προστασίας Ανηλίκων διοικείται από επταμελές συμβούλιο.... 4. ... 5. Τα μέλη των διοικητικών συμβουλίων των Εταιρειών Προστασίας Ανηλίκων διορίζονται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.» Σύμφωνα δε με το άρθρο 11 παρ. 1 και 2 του ν. 4109/2013 (Α' 16), «1. Οι Εταιρείες Προστασίας Ανηλίκων (ΕΠΑ), που έχουν συσταθεί με τον α.ν. 2724/1940 (Α' 449) ως Ν.Π.Δ.Δ., από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται, εκτός

από εκείνες που εδρεύουν σε πόλεις, οι οποίες είναι και έδρες Εφετείων. 2.Οι Ε.Π.Α. που διατηρούνται με την προηγούμενη παράγραφο αποτελούν οιονεί καθολικούς διαδόχους των καταργουμένων και ασκούν τις αρμοδιότητες τους, εντός της χωρικής αρμοδιότητας του αντίστοιχου Εφετείου».

Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι οι εταιρείες προστασίας ανηλίκων (ΕΠΑ) υπό το καθεστώς ισχύος τόσο του άρθρου 12 του α.ν. 2724/1940 όσο και του άρθρου 18 του ν. 2298/1995, όπως τροποποιήθηκε, σε συνδυασμό με το άρθρο 11 παρ. 1 και 2 του ν.4109/2013, ανάγονται από τον νομοθέτη σε αυτοτελή **νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου**, διότι συστάθηκαν από τον νόμο για την εξυπηρέτηση δημόσιου σκοπού, έχουν διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια, δικούς τους ατομικούς πόρους και περιουσία και δική τους βούληση που εκφράζεται από δικά τους όργανα, τα οποία αποφασίζουν για όλες τις υποθέσεις των νομικών αυτών προσώπων, δεν είναι ενταγμένα στη δημοσιοϋπαλληλική ιεραρχία και διαχειρίζονται την περιουσία τους [ΣΤΕ 1426/2020, ΣτΕ 201/2004].

Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο **15 παρ. 2β,3γ, γγ, του ΠΔ 6/2021** «Οργανισμός του Υπουργείου Δικαιοσύνης (ΦΕΚ Α 7/15-1-2021)» οι αρμοδιότητες του Τμήματος Υποστηρικτικών Λειτουργιών Δικαιοσύνης της Διεύθυνσης Ανθρώπινου Δυναμικού και Οργάνωσης του Υπουργείου Δικαιοσύνης συνίστανται, μεταξύ άλλων, στην επικουρία του Υπουργού για την **άσκηση εποπτείας των Εταιρειών Προστασίας Ανηλίκων** και στη λήψη κάθε απαραίτητου μέτρου για την υποβοήθηση του έργου τους και την εν γένει ενίσχυση του θεσμού.

Γ. Ο Νόμος 2101/1992 (ΦΕΚ Α' 192) «Κύρωση της Διεθνούς Σύμβασης για τα δικαιώματα τον παιδιού».

Στο άρθρο 3 παρ. 3 του ως άνω νόμου ορίζεται ότι «3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη μεριμνούν ώστε η λειτουργία των οργανισμών, των υπηρεσιών και των ιδρυμάτων που αναλαμβάνουν παιδιά και που είναι υπεύθυνα για την προστασία τους να είναι σύμφωνη με τους κανόνες που έχουν θεσπιστεί από τις αρμόδιες αρχές, ιδιαίτερα στον τομέα της ασφάλειας και της υγείας και σε ό,τι αφορά τον αριθμό και την αρμοδιότητα του προσωπικού τους, καθώς και την ύπαρξη μιας κατάλληλης εποπτείας». Σύμφωνα δε με το άρθρο 16 αυτού «1. Κανένα παιδί δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο αυθαίρετης ή παράνομης επέμβασης στην ιδιωτική του ζωή, στην οικογένεια του, στην κατοικία του ή στην αλληλογραφία του, ούτε παράνομων προσβολών της τιμής και της υπόληψης του.2. Το παιδί δικαιούται να προστατεύεται από το νόμο έναντι τέτοιων επεμβάσεων ή προσβολών». Κατά δε τα άρθρα 19 παρ. 1, 20 παρ.1 και 21^α του ως άνω νόμου « Τα Συμβαλλόμενα Κράτη λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα νομοθετικά, διοικητικά, κοινωνικά και εκπαιδευτικά μέτρα, προκειμένου να προστατεύσουν το παιδί από κάθε μορφή βίας, προσβολής ή βιαιοπραγιών σωματικών ή πνευματικών, εγκατάλειψης ή παραμέλησης, κακής μεταχείρισης ή εκμετάλλευσης, συμπεριλαμβανόμενης της σεξουαλικής βίας, κατά το χρόνο που βρίσκεται υπό την επιμέλεια των γονέων του ή του ενός από τους δύο, του ή των νόμιμων εκπροσώπων του ή οποιουδήποτε άλλου προσώπου στο οποίο το έχουν εμπιστευθεί», «Κάθε παιδί που στερείται προσωρινά ή οριστικά το οικογενειακό του περιβάλλον ή το οποίο για το δικό του συμφέρον δεν είναι δυνατόν να παραμείνει στο περιβάλλον αυτό δικαιούται ειδική προστασία και βοήθεια εκ μέρους

του Κράτους», «Τα Συμβαλλόμενα Κράτη που αναγνωρίζουν και/ή επιτρέπουν την υιοθεσία διασφαλίζουν ότι εκείνο που λαμβάνεται πρωτίστως υπόψη στην προκειμένη περίπτωση είναι το συμφέρον του παιδιού και: α) Μεριμνούν ώστε η υιοθεσία ενός παιδιού να μην επιτρέπεται παρά μόνο από τις αρμόδιες αρχές, οι οποίες αποφαινόμενες σύμφωνα με το νόμο και με τις εφαρμοζόμενες διαδικασίες και επί τη βάσει όλων των αξιόπιστων σχετικών πληροφοριών, εάν η υιοθεσία είναι δυνατή εν όψει της κατάστασης του παιδιού σε σχέση με τον πατέρα και τη μητέρα του, τους συγγενείς του και τους νόμιμους εκπροσώπους του και εάν, εφόσον αυτό απαιτείται, τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα έδωσαν τη συναίνεση τους για την υιοθεσία, έχοντας γνώση των πραγμάτων και μετά από την αναγκαία παροχή συμβουλών».

Δ. Ο Νόμος 4538/2018 (ΦΕΚ Α' 85)

Σύμφωνα με το άρθρο 5 του ν. 4538/2018 «Μέτρα προώθησης των θεσμών της Αναδοχής και Υιοθεσίας και άλλες διατάξεις», όπως η περ. β της παρ. 2 και οι παρ. 5 και 6 αυτού αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 117 παρ. 1, 2 και 3 του ν. 4607/2019, η δε παρ. 7 τροποποιήθηκε με το άρθρο 117 παρ. 4 του ν.4604/2019 και διαμορφώθηκε με το άρθρο 58 παρ. 1 ν.4997/2022, «1. Το Ε.Κ.Κ.Α. [Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης] τηρεί Εθνικό Μητρώο Ανηλίκων, στο οποίο εγγράφονται υποχρεωτικά όλοι οι ανήλικοι που τοποθετούνται σε μονάδες παιδικής προστασίας και φροντίδας ή πρόκειται να τοποθετηθούν σε ανάδοχο γονέα με δικαστική απόφαση ή με εισαγγελική διάταξη ή με σύμβαση ή με τις διατάξεις του άρθρου 18 του παρόντος ή πρόκειται να υιοθετηθούν. 2. Κάθε μονάδα παιδικής

προστασίας και φροντίδας, που λειτουργεί ως νομικό πρόσωπο δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, **υποχρεούται να τηρεί Ειδικό Μητρώο Ανηλίκων**, στο οποίο αναγράφονται μέσα σε σαράντα οκτώ (48) ώρες από την άφιξη του ανηλίκου τα εξής στοιχεία: α. το ονοματεπώνυμο του ανηλίκου, τα διαθέσιμα για την ταυτοποίησή του στοιχεία, όπως ημερομηνία γέννησης, φύλο, ιθαγένεια, καθώς και η κατάσταση της υγείας του, εφόσον τα στοιχεία αυτά βρίσκονται στη διάθεση της αρμόδιας για την αναγραφή αρχής, β. Το ονοματεπώνυμο των φυσικών γονέων του ανηλίκου, του ασκούντος τη γονική μέριμνα του ανηλίκου ή την επιμέλειά του ή του επιτρόπου που έχει οριστεί, των φυσικών αδελφών του, ενός συγγενή εξ αίματος έως τρίτου βαθμού, καθώς και η κατάσταση της υγείας των φυσικών γονέων, το επάγγελμα, η κατοικία και τα διαθέσιμα για την ταυτοποίησή τους στοιχεία, όπως ημερομηνία γέννησης, φύλο, καταγωγή, ιθαγένεια, εφόσον αυτά βρίσκονται στη διάθεση της αρμόδιας για την αναγραφή αρχής. Για τα ασυνόδευτα ανήλικα, καταγράφεται οποιοδήποτε έγγραφο, από το οποίο προκύπτει κάποιο στοιχείο της ταυτότητάς τους, της ηλικίας ή της καταγωγής τους, εφόσον αυτό βρίσκεται στη διάθεση της αρμόδιας για την αναγραφή αρχής, γ. ο αριθμός κατάθεσης της αίτησης ή της κύριας παρέμβασης, που ασκούνται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 1532 ΑΚ, με αίτημα την ανάθεση της πραγματικής φροντίδας του τέκνου ή της επιμέλειάς του ολικά ή μερικά σε τρίτον ή το διορισμό επιτρόπου, το αρμόδιο δικαστήριο, καθώς και η ημερομηνία της δικασίμου, δ. ο αριθμός κατάθεσης της αίτησης υιοθεσίας σύμφωνα με το άρθρο 1549 ΑΚ, το αρμόδιο δικαστήριο, καθώς και η ημερομηνία της δικασίμου. 3. Κάθε μονάδα παιδικής προστασίας και φροντίδας οφείλει να δηλώνει αμελλητί στο Ειδικό και Εθνικό Μητρώο Ανηλίκων

οποιαδήποτε μεταβολή των στοιχείων της προηγούμενης παραγράφου και να αποστέλλει τις μεταβολές στο Ε.Κ.Κ.Α., το οποίο τις γνωστοποιεί με τη σειρά του στον αρμόδιο φορέα εποπτείας του άρθρου 13.

4. Μέσα σε πέντε (5) εργάσιμες ημέρες από την τοποθέτηση του ανηλίκου στην ανωτέρω μονάδα, η τελευταία διαβιβάζει τα στοιχεία της παραγράφου 2 στο Ε.Κ.Κ.Α. για εγγραφή τους στο Εθνικό Μητρώο της παραγράφου 1, το οποίο γνωστοποιεί στον αρμόδιο φορέα εποπτείας τις καταχωρήσεις ανηλίκων που έχουν διενεργηθεί....

5. Η εγγραφή στο Εθνικό Μητρώο Ανηλίκων των στοιχείων των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 2 και κατά περίπτωση, του δικογράφου της αίτησης ή κύριας παρέμβασης, ή του αντιγράφου της εισαγγελικής διάταξης ή της σύμβασης, αποτελεί προϋπόθεση της τοποθέτησης ανηλίκου σε ανάδοχο γονέα βάσει δικαστικής απόφασης κατά το άρθρο 1532 του Α·Κ· ή με εισαγγελική διάταξη ή σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 18 ή με σύμβαση. Η ίδια υποχρέωση υπάρχει και όταν το δικαστήριο ενεργεί αυτεπαγγέλτως σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 1532 του Α·Κ· Όταν τοποθετείται ανήλικο σε ανάδοχο γονέα με σύμβαση, η καταχώρηση των ανωτέρω στοιχείων είναι προϋπόθεση του κύρους της. Τα ανωτέρω στοιχεία κοινοποιούνται αμελλητί από τον υποψήφιο ανάδοχο γονέα στον αρμόδιο φορέα εποπτείας, ο οποίος τα καταχωρεί στα Ειδικά Μητρώα Ανηλίκων και Υποψηφίων Αναδόχων Γονέων που τηρεί και τα διαβιβάζει μέσα σε πέντε (5) εργάσιμες ημέρες στα αντίστοιχα Εθνικά Μητρώα.

6. Τα στοιχεία που αναφέρονται στην περίπτωση δ' της παραγράφου 2, αποστέλλονται για καταχώρηση στο ΕΚΚΑ από την αρμόδια υπηρεσία του άρθρου 22 εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών από την κατάθεσή τους σε αυτήν από τον υποψήφιο

θετό γονέα· 7. Για κάθε ανήλικο εγγεγραμμένο στο Εθνικό Μητρώο Ανηλίκων συντάσσεται και καταχωρείται στο Ειδικό Μητρώο Ανηλίκων από τον φορέα που έχει τον ανήλικο υπό την προστασία του Ατομικό **Σχέδιο Οικογενειακής Αποκατάστασης (Α.Σ.Ο.Α.)**, εντός ενενήντα (90) ημερών από την ανάληψη της φροντίδας του, το οποίο περιλαμβάνει αιτιολογημένη πρόταση αποκατάστασής του, λαμβάνοντας υπόψη τις εξατομικευμένες ανάγκες και το βέλτιστο συμφέρον του ανηλίκου. Το Α.Σ.Ο.Α. επικαιροποιείται κάθε φορά που υπάρχουν ουσιαστικές μεταβολές στην κατάσταση του ανηλίκου ή το αργότερο μετά την παρέλευση έτους από την τελευταία του υποβολή». Επίσης, σύμφωνα με τις παρ. 1, 2 και 3 του **άρθρου 6** του ως άνω νόμου 4538/2018, όπως η παρ. 2 τροποποιήθηκε με το άρθρο 117 παρ. 6 του ν. 4604/2019, «1. Το Ε.Κ.Κ.Α. τηρεί Εθνικό Μητρώο Υποψήφιων Αναδόχων Γονέων, στο οποίο καταχωρίζονται οι εγγεγραμμένοι στα επιμέρους Ειδικά Μητρώα Υποψήφιων Αναδόχων Γονέων των φορέων εποπτείας της αναδοχής της παραγράφου 1 του άρθρου 13. 2. Ο αρμόδιος φορέας εποπτείας της αναδοχής τηρεί **Ειδικό Μητρώο Υποψήφιων Αναδόχων Γονέων**. Για την εγγραφή τους στα Ειδικά Μητρώα είναι απαραίτητα τα εξής: α. υποβολή αίτησης ενδιαφέροντος που συνοδεύεται από τα δικαιολογητικά, που ορίζονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 9 ενώπιον ενός εκ των αρμόδιων φορέων της παραγράφου 1 του άρθρου 13 και έλεγχος των τυπικών προϋποθέσεων καταλληλότητας που αναφέρονται στις περιπτώσεις β' έως δ' της παραγράφου 2 του άρθρου 8. Μετά την προσκόμιση των απαραίτητων δικαιολογητικών εκδίδεται βεβαίωση έγκρισης των τυπικών προϋποθέσεων καταλληλότητας από τον αρμόδιο φορέα εποπτείας της αναδοχής, β. βεβαίωση ολοκλήρωσης και θετικής

έκβασης της κοινωνικής έρευνας για τον έλεγχο καταλληλότητας από την κοινωνική υπηρεσία του φορέα εποπτείας.. 3. Την ευθύνη εγγραφής στο Εθνικό Μητρώο φέρει ο αρμόδιος φορέας εποπτείας της αναδοχής του άρθρου 13. Ειδικότερα, στο Εθνικό Μητρώο αποστέλλονται οι βεβαιώσεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 2 και η πιστοποίηση του αρμόδιου φορέα εποπτείας για την ολοκλήρωση του εγκεκριμένου προγράμματος επιμόρφωσης του άρθρου 14». Σύμφωνα δε με το άρθρο 7 του ως άνω νόμου, όπως τροποποιηθέν με το άρθρο 25 του ν. 4837/2021 ισχύει, «1. Το Ε.Κ.Κ.Α. τηρεί Εθνικό Μητρώο Εγκεκριμένων Αναδοχών Ανηλίκων στο οποίο καταχωρίζονται τα απολύτως αναγκαία στοιχεία, τα οποία καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και τα οποία σχετίζονται με την αναδοχή ανηλίκων. 2. Κάθε φορέας εποπτείας της αναδοχής **υποχρεούται να τηρεί Ειδικό Μητρώο** για τις αναδοχές τις οποίες εποπτεύει και να αποστέλλει τα στοιχεία της παραγράφου 3, μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την ημερομηνία ανάληψης εποπτείας στο Ε.Κ.Κ.Α. για εγγραφή τους στο Εθνικό Μητρώο της παραγράφου 1. Κάθε ανάδοχος γονέας οφείλει να ενημερώνει αμελλητί για οποιαδήποτε μεταβολή σχετικά με τα στοιχεία της παραγράφου 1 τον αρμόδιο φορέα εποπτείας, ο οποίος υποχρεούται ανά εξάμηνο να αποστέλλει τις μεταβολές στο Ε.Κ.Κ.Α. 3. **Στα Ειδικά Μητρώα Εγκεκριμένων Αναδοχών Ανηλίκων** καταγράφονται τα στοιχεία των Μητρώων των άρθρων 5 και 6, καθώς και τα εξής: α. τα στοιχεία του αρμόδιου φορέα εποπτείας του άρθρου 13, β. ο αριθμός πρωτοκόλλου της κοινωνικής έκθεσης της παραγράφου 4 του άρθρου 10 και της παραγράφου 2 του άρθρου 11, γ. για τα ορφανά, η ληξιαρχική πράξη θανάτου των γονέων

και η βεβαίωση της αρμόδιας αρχής, ότι η επιμέλεια του τέκνου δεν έχει ανατεθεί σε άλλο φυσικό πρόσωπο. Για τα τέκνα μονογονεϊκών οικογενειών, αντίγραφο της αίτησης του φυσικού γονέα σύμφωνα με το άρθρο 1532 ΑΚ. Για τα εγκαταλελειμμένα και από τους δύο γονείς ή έκθετα ή κακοποιημένα ή παραμελημένα τέκνα, οποιοδήποτε δημόσιο έγγραφο ή άλλο αποδεικτικό στοιχείο αρμόδιου οργάνου από το οποίο να προκύπτει το γεγονός της εγκατάλειψης ή έκθεσης ή κακοποίησης ή παραμέλησης του ανηλίκου. Για τα ασυνόδευτα ανήλικα, οποιοδήποτε έγγραφο από το οποίο να προκύπτει κάποιο στοιχείο της ταυτότητας, της ηλικίας ή της καταγωγής τους..., δ. ο αριθμός της απόφασης που κηρύσσει την αναδοχή ή της εισαγγελικής διάταξης που διατάσσει ως προσωρινό μέτρο την αναδοχή σύμφωνα με το άρθρο 1532 ΑΚ ή ο αριθμός και η ημερομηνία σύναψης της σύμβασης με τους αναδόχους γονείς, ο αριθμός βεβαίωσης της έγκρισης της καταλληλότητας των αναδόχων γονέων και ο αριθμός της πιστοποίησης εκπαίδευσης αναδόχων γονέων, ε. για τις περιπτώσεις αναδοχής του άρθρου 18 του παρόντος, ο αριθμός της δικαστικής απόφασης που επιβάλλει την αναδοχή ως αναμορφωτικό ή θεραπευτικό μέτρο, σύμφωνα με τα άρθρα 122 ή 123 του Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/2019, Α' 95), ή της διάταξης ανακριτή που επιβάλλει την αναδοχή ως περιοριστικό όρο σύμφωνα με το τρίτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 283 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (ν. 4620/2019, Α' 96) ή της εισαγγελικής διάταξης που επιβάλλει την αναδοχή, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 46 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας ή της απόφασης του Υπουργού Δικαιοσύνης που θέτει τον ανήλικο υπό διοικητική επιμέλεια, σύμφωνα με το άρθρο 8 του π.δ. 49/1979, στ. η αναφορά της αποδοχής ή παραίτησης εκ μέρους των αναδόχων γονέων της τακτικής οικονομικής

ενίσχυσης, που προβλέπεται, ζ. ο προσδιορισμός της κατηγορίας της εγκεκριμένης τακτικής οικονομικής ενίσχυσης, μεταξύ αυτών που ισχύουν, εφόσον αυτή χορηγείται στους ανάδοχους γονείς, η. ο προσδιορισμός της μορφής της αναδοχής σε σχέση με τους ανάδοχους γονείς, συγγενική, επαγγελματική ή άλλη, εφόσον κάποια από αυτές υλοποιείται, θ. ο προσδιορισμός των εξατομικευμένων αναγκών φροντίδας και αποκατάστασης του ανηλίκου, που τοποθετείται σε αναδόχους γονείς, ι. η καταγραφή των σημαντικών αλλαγών που πραγματοποιούνται σχετικά με τον ανήλικο που έχει τοποθετεί για φροντίδα και τους αναδόχους γονείς, όπως η διακοπή αναδοχής, η αλλαγή αναδόχων γονέων, η αλλαγή της σύνθεσης ή της κατοικίας των αναδόχων γονέων, η επιστροφή στη βιολογική οικογένεια ή σε συγγενείς του και η υιοθεσία, ια. η εισαγωγή σε Μονάδα Παιδικής Προστασίας και Φροντίδας, εφόσον ο ανήλικος πριν από την τοποθέτησή του σε αναδοχή βρισκόταν σε μονάδα παιδικής προστασίας, ή η τοποθέτηση σε άλλο πρόγραμμα προστατευμένης φροντίδας, η εμφάνιση αναπηρίας ή σημαντικού προβλήματος υγείας που απαιτεί ειδική φροντίδα ή αποκατάσταση και αλλαγή κατηγορίας οικονομικής ενίσχυσης και οι λόγοι αυτών, όπου απαιτείται, ιβ. η καταγραφή της εκτίμησης της κατάστασης του ανηλίκου που είχε τοποθετηθεί για φροντίδα σε ανάδοχο γονέα, κατά τη συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας του και τα περαιτέρω μέτρα προστασίας και φροντίδας που απαιτούνται». Σύμφωνα δε με το άρθρο 13 παρ. 1δ, 2^η του εν λόγω νόμου, «1. Η εποπτεία της αναδοχής, σύμφωνα με τον νόμο και τις ειδικότερες ρυθμίσεις του παρόντος, ανατίθεται, κατά περίπτωση, στους εξής φορείς: α.. β.. γ.. δ. Στις κοινωνικές υπηρεσίες των Εταιρειών Προστασίας Ανηλίκων του Υπουργείου Δικαιοσύνης

για τους ανηλίκους που έχουν υπό την ευθύνη τους, όταν αυτοί τοποθετούνται σε αναδοχή και οι ανάδοχοι γονείς κατοικούν εντός της περιφερειακής ενότητας, στην οποία βρίσκεται η έδρα του φορέα. 2. Ο αρμόδιος για την εποπτεία της αναδοχής φορέας **υποχρεούται**: α. β...γ. δ. ε...στ. ζ...η. **να τηρεί τα ειδικά μητρώα** των άρθρων 5 παράγραφος 2 εφόσον φιλοξενεί ανηλίκους και 6 παράγραφος 2 και να εγγράφει τα απαιτούμενα στοιχεία στα εθνικά μητρώα των άρθρων 5 παράγραφος 1, 6 παράγραφοι 1 και 7, μέσα στις προθεσμίες που προβλέπονται. ➤Επίσης στις διατάξεις **20 και 21** του ως άνω νόμου προβλέπεται η τήρηση του Εθνικού Μητρώου Υποψήφιων Θετών Γονέων, του Ειδικού Μητρώου Υποψήφιων Θετών Γονέων και του Εθνικού Μητρώου Υιοθεσιών. Τέλος σύμφωνα με τη διάταξη του **άρθρου 27** του παραπάνω νόμου «1. Συνιστώνται και λειτουργούν στην Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Κοινωνικής Ασφάλισης Α.Ε. (Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε.) του ν. 3607/2007(Α' 245) τα Ειδικά και Εθνικά Μητρώα των άρθρων 5, 6, 7, 20 και 21 του παρόντος. Το Ε.Κ.Κ.Α. ορίζει τη διαδικασία υποβολής των στοιχείων και της ενημέρωσης των αλλαγών, καταρτίζει την ειδική πλατφόρμα καταχώρησης των προβλεπόμενων στοιχείων σε ηλεκτρονική μορφή και έχει την ευθύνη ορισμού των συνθηκών διασφάλισης του απορρήτου και της ασφάλειας στη διαδικασία υποβολής και παραλαβής των στοιχείων...2. Υπεύθυνος επεξεργασίας των Εθνικών Μητρώων του παρόντος είναι ο Πρόεδρος του Δ.Σ. του Ε.Κ.Κ.Α. και των Ειδικών Μητρώων ο Πρόεδρος του Δ.Σ. κάθε μονάδας ή η Προϊσταμένη Αρχή κάθε φορέα εποπτείας της αναδοχής.3.. 4... 5. Το Ε.Κ.Κ.Α. υποχρεούται να διαθέτει άδεια τήρησης των στοιχείων των Εθνικών Μητρώων από την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και μεριμνά για την

ασφαλή παραλαβή, τήρηση, επεξεργασία και διαφύλαξη του απορρήτου των στοιχείων αυτών, λαμβάνοντας τα κατάλληλα για αυτό μέτρα. 6. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας, ο αναπληρωτής του και τα πρόσωπα που στελεχώνουν τις υπηρεσίες του παρόντος υπόκεινται στο καθήκον της εχεμύθειας ακόμα και μετά την αποχώρησή τους. 7. Η δημιουργία και τήρηση των μητρώων του παρόντος διέπεται από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις περί προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα...8. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζονται οι τεχνικές και λειτουργικές απαιτήσεις των Εθνικών και Ειδικών Μητρώων, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία ηλεκτρονικής εγγραφής, ζητήματα απευθείας ενημέρωσης και διασύνδεσης των Εθνικών Μητρώων με τα Ειδικά, η διαδικασία όχλησης από τις αρμόδιες υπηρεσίες σε περίπτωση παράλειψης ενημέρωσης ή πλημμελούς ενημέρωσης από τους υπόχρεους, οργανωτικά και τεχνικά θέματα απορρήτου και πολιτικής ασφάλειας της επεξεργασίας των δεδομένων του παρόντος, όπως δικαίωμα πρόσβασης και χρήσης, κρυπτογράφηση δεδομένων, ασφάλεια επικοινωνιών, εμπιστευτικότητα, χρήση τεχνικών ανωνυμοποίησης, και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος».

Ε. Οι κατ' εξουσιοδότηση του ν. 4538/2018 εκδοθείσες Υπουργικές Αποφάσεις υπ' αριθ. οικ. 13148/515/2019 (ΦΕΚ Β' 1279) και Δ11 οικ. 13734/538/2019 (ΦΕΚ Β' 1163).

Κατ' εξουσιοδότηση των άρθρων 7 και 27 του ως άνω νόμου, ο οποίος, όπως πρέπει να σημειωθεί, εκδόθηκε, μετά την γνωμοδότηση υπ' αριθ. 2/7-5-2018 της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού

Χαρακτήρα (βλ. αυτήν στον επίσημο ιστότοπο της Αρχής www.dpa.gr), η οποία ζητήθηκε από την αναπληρώτρια Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, εκδόθηκαν από την τελευταία δύο υπουργικές αποφάσεις, αφού λήφθηκε υπόψη η ως άνω Γνωμοδότηση της Αρχής, ήτοι: α) Η υπ' αριθ. οικ. **13148/515/15-4-2019 Απόφαση με τίτλο «Εθνικό Μητρώο Εγκεκριμένων Αναδοχών»**, στο άρθρο 1 της οποίας προβλέπεται ότι «Το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης τηρεί το Εθνικό Μητρώο Εγκεκριμένων Αναδοχών Ανηλίκων, στο οποίο καταχωρούνται τα απολύτως αναγκαία, βάσει της αρχής της αναλογικότητας, στοιχεία που σχετίζονται με την αναδοχή ανηλίκων. Στο Εθνικό Μητρώο Εγκεκριμένων Αναδοχών Ανηλίκων εισάγονται και συλλέγονται από τους φορείς εποπτείας του άρθρου 13 του ν. 4538/2018, κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο τα εξής στοιχεία: 1. Το ονοματεπώνυμο του ανηλίκου, τα διαθέσιμα για την ταυτοποίησή του στοιχεία, όπως ημερομηνία γέννησης, φύλο, ιθαγένεια, καθώς και η κατάσταση της υγείας του, εφόσον τα στοιχεία αυτά βρίσκονται στη διάθεση της αρμόδιας για την αναγραφή αρχής. 2. Το ονοματεπώνυμο των φυσικών γονέων του ανηλίκου, των φυσικών αδελφών του, ενός συγγενή εξ αίματος έως τρίτου βαθμού, του ασκούντος τη γονική μέριμνα του ανηλίκου ή την επιμέλειά του ή του επιτρόπου που έχει οριστεί, καθώς και η κατάσταση της υγείας των φυσικών γονέων, το επάγγελμα, η κατοικία και τα διαθέσιμα για την ταυτοποίησή τους στοιχεία, όπως ημερομηνία γέννησης, φύλο, ιθαγένεια, εφόσον αυτά βρίσκονται στη διάθεση της αρμόδιας για την αναγραφή αρχής. Για τα ασυνόδευτα ανήλικα, καταγράφεται οποιοδήποτε έγγραφο, από το οποίο προκύπτει κάποιο στοιχείο της ταυτότητάς τους, της ηλικίας ή της καταγωγής

τους, εφόσον αυτό βρίσκεται στη διάθεση της αρμόδιας για την αναγραφή αρχής. 3. Η αίτηση ή η κύρια παρέμβαση, που ασκούνται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 1532 ΑΚ, με αίτημα την ανάθεση της πραγματικής φροντίδας του τέκνου ή της επιμέλειάς του ολικά ή μερικά σε τρίτον ή το διορισμό επιτρόπου, το αρμόδιο δικαστήριο, καθώς και η ημερομηνία της δικασίμου. 4. Η αίτηση ενδιαφέροντος και τα συνημμένα σε αυτήν δικαιολογητικά, όπως αυτά ορίζονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 9 του ν. 4538/2018. 5. Η βεβαίωση ολοκλήρωσης και θετικής έκβασης της κοινωνικής έρευνας για τον έλεγχο καταλληλότητας από την κοινωνική υπηρεσία του φορέα εποπτείας. 6. Τα στοιχεία του αρμόδιου φορέα εποπτείας του άρθρου 13 του ν. 4538/2018. 7. Η κοινωνική έκθεση της παραγράφου 4 του άρθρου 10 και της παραγράφου 2 του άρθρου 11 του ν. 4538/2018, 8. Για τα ορφανά, η ληξιαρχική πράξη θανάτου των γονέων και η βεβαίωση της αρμόδιας αρχής ότι η επιμέλεια του τέκνου δεν έχει ανατεθεί σε άλλο φυσικό πρόσωπο για τα τέκνα μονογονεϊκών οικογενειών, αντίγραφο της αίτησης του φυσικού γονέα σύμφωνα με το άρθρο 1532 ΑΚ. 9. Για τα εγκαταλελειμμένα και από τους δύο γονείς ή έκθετα ή κακοποιημένα ή παραμελημένα τέκνα, οποιοδήποτε δημόσιο έγγραφο ή άλλο αποδεικτικό στοιχείο αρμόδιου οργάνου από το οποίο να προκύπτει το γεγονός της εγκατάλειψης ή έκθεσης ή κακοποίησης ή παραμέλησης του ανηλίκου 10. Η απόφαση που κηρύσσει την αναδοχή ή η εισαγγελική διάταξη που διατάσσει ως προσωρινό μέτρο την αναδοχή σύμφωνα με το άρθρο 1532 ΑΚ ή η σύμβαση με τους αναδόχους γονείς, η έγκριση της καταλληλότητας των αναδόχων γονέων και η πιστοποίηση εκπαίδευσης των αναδόχων γονέων, 11. Η δικαστική απόφαση που επιβάλλει την αναδοχή ως αναμορφωτικό ή

θεραπευτικό μέτρο, σύμφωνα με τα άρθρα 122 ή 123 ΠΚ, ή της διάταξης ανακριτή που επιβάλλει την αναδοχή ως περιοριστικό όρο (άρθρο 282 παρ. 2 εδάφιο β ΚΠΔ) ή της εισαγγελικής διάταξης που επιβάλλει την αναδοχή, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 45Α ΚΠΔ ή η απόφαση του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων που θέτει τον ανήλικο υπό διοικητική επιμέλεια, σύμφωνα με το άρθρο 8 του π.δ. 49/1979, για τις περιπτώσεις αναδοχής του άρθρου 18 του ν.4538/2018. 12. Η αναφορά της αποδοχής ή παραίτησης εκ μέρους των αναδόχων γονέων της τακτικής οικονομικής ενίσχυσης... 13. Ο προσδιορισμός της μορφής της αναδοχής σε σχέση με τους ανάδοχους γονείς, συγγενική, επαγγελματική ή άλλη, εφόσον κάποια από αυτές υλοποιείται. 14. Ο προσδιορισμός των εξατομικευμένων αναγκών φροντίδας και αποκατάστασης του ανηλίκου που τοποθετείται σε αναδόχους γονείς. 15. Η καταγραφή των σημαντικών αλλαγών που πραγματοποιούνται σχετικά με τον ανήλικο που έχει τοποθετεί για φροντίδα και τους αναδόχους γονείς, όπως η διακοπή αναδοχής, η αλλαγή αναδόχων γονέων, η αλλαγή της σύνθεσης ή της κατοικίας των αναδόχων γονέων, η επιστροφή στη βιολογική οικογένεια ή σε συγγενείς του και η υιοθεσία. 16. Η εισαγωγή σε Μονάδα Παιδικής Προστασίας και Φροντίδας ή η τοποθέτηση σε άλλο πρόγραμμα προστατευμένης φροντίδας, η εμφάνιση αναπηρίας ή σημαντικού προβλήματος υγείας που απαιτεί ειδική φροντίδα ή αποκατάσταση και αλλαγή κατηγορίας οικονομικής ενίσχυσης και τους λόγους αυτών, όπου απαιτείται. 17. Η καταγραφή της εκτίμησης της κατάστασης του ανηλίκου που είχε τοποθετηθεί για φροντίδα σε ανάδοχο γονέα, κατά τη συμπλήρωση του

18ου έτους της ηλικίας του και τα περαιτέρω μέτρα προστασίας και φροντίδας που απαιτούνται...»

β) Η υπ' αριθ. **Δ11 οικ. 13734/538/8-4-2019 Απόφαση** με τίτλο **«Ανάπτυξη-Λειτουργία Πληροφορ. Συστήματος Ειδικών και Εθνικών Μητρώων Ανηλίκων, Αναδοχής και Υιοθεσίας»** αφού, όπως αναφέρεται σ' αυτήν, λήφθηκε υπόψη « η ανάγκη τήρησης αξιόπιστων στοιχείων διαμέσου ενός πληροφοριακού συστήματος για την εφαρμογή των θεσμών της αναδοχής και της υιοθεσίας και την παρακολούθηση και αξιολόγηση των δράσεων παιδικής προστασίας και εκπλήρωσης του καθήκοντος που αναλαμβάνουν οι εμπλεκόμενοι φορείς προς το δημόσιο συμφέρον και τους ενδιαφερόμενους πολίτες». Στην απόφαση αυτή ορίζεται: Στο άρθρο 1: «Συνίσταται και λειτουργεί στην Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Κοινωνικής Ασφάλισης Α.Ε. (εφεξής Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε.) το Πληροφοριακό Σύστημα Αναδοχής και Υιοθεσίας (εφεξής Π.Σ.) στο οποίο καταχωρίζονται ηλεκτρονικά τα δεδομένα, στοιχεία και αρχεία που αφορούν το Εθνικό και τα Ειδικά Μητρώα Ανηλίκων, το Εθνικό και τα Ειδικά Μητρώα Υποψήφιων Αναδόχων Γονέων, το Εθνικό και τα Ειδικά Μητρώα Εγκεκριμένων Αναδόχων Ανηλίκων, το Εθνικό και τα Ειδικά Μητρώα Υποψήφιων Θετών Γονέων, το Εθνικό Μητρώο Υιοθεσιών και το Ειδικό Μητρώο Επαγγελματιών Αναδόχων»». Στο άρθρο 2: «Σκοπός της τήρησης των Μητρώων και της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τηρούνται σε αυτά είναι η επίτευξη της κοινωνικής προστασίας των ανηλίκων, η αποϊδρυματοποίηση και η οικογενειακή αποκατάσταση των ανηλίκων που διαβιούν στις μονάδες παιδικής προστασίας και φροντίδας, μέσω των θεσμών της υιοθεσίας και της αναδοχής και της παροχής σε

αυτούς εξατομικευμένης φροντίδας και η επιτάχυνση της διαδικασίας αναδοχής και υιοθεσίας. Για την επίτευξη των ως άνω σκοπών κρίνεται αναγκαία η συλλογή και επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των υποκειμένων που αιτούνται αναδοχή ή υιοθεσία και των ανηλίκων που προστατεύονται από μονάδες παιδικής προστασίας και φροντίδας ή πρόκειται να τοποθετηθούν σε ανάδοχο γονέα ή να υιοθετηθούν, ανεξάρτητα από το αν προστατεύονται από μονάδα παιδικής προστασίας και φροντίδας, καθώς και της φυσικής τους οικογένειας. Τα δεδομένα των υποκειμένων τα οποία συλλέγονται και γίνονται αντικείμενο επεξεργασίας αφορούν την προσωπική, οικογενειακή, ποινική, εκπαιδευτική, οικονομική κατάσταση τους και την κατάσταση της υγείας τους. Συλλέγονται μόνο τα απολύτως αναγκαία στοιχεία για την επίτευξη του ως άνω σκοπού τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας και της αναγκαιότητας επεξεργασίας. Τα στοιχεία αυτά δεν προωθούνται και δεν γνωστοποιούνται σε άλλους αρμόδιους φορείς για σκοπούς διαφορετικούς από τους ανωτέρω».

ΣΤΟ
άρθρο 3: «1 α. ..β. Η Η.Δ.Ι.Κ.Α. Α.Ε. είναι εκτελούσα την επεξεργασία των Εθνικών Μητρώων που τηρούνται στο ως άνω ΠΣ. γ... 2. α. Το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (εφεξής Ε.Κ.Κ.Α.) τηρεί σε ηλεκτρονική μορφή στο Π.Σ. το Εθνικό Μητρώο Ανηλίκων, το Εθνικό Μητρώο Υποψήφιων Αναδόχων Γονέων, το Εθνικό Μητρώο Εγκεκριμένων Αναδοχών Ανηλίκων, το Εθνικό Μητρώο Υποψήφιων Θετών Γονέων, το Εθνικό Μητρώο Υιοθεσιών και το Ειδικό Μητρώο Επαγγελματιών Αναδόχων. β. Υπεύθυνος επεξεργασίας των Εθνικών Μητρώων και του Ειδικού Μητρώου Επαγγελματιών Αναδόχων είναι το Ε.Κ.Κ.Α., όπως αυτό νομίμως εκπροσωπείται. γ.. δ. Το Ε.Κ.Κ.Α. είναι υπεύθυνο για την εφαρμογή των απαραίτητων και κατάλληλων

πολιτικών, τεχνικών ή οργανωτικών μέτρων και μέτρων ασφάλειας, ώστε να εξασφαλίζεται η ασφάλεια και η προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ιδιαίτερα των ειδικών κατηγοριών του άρθρου 9 του Κανονισμού 2016/679, από τυχαία ή αθέμιτη καταστροφή, τυχαία απώλεια, αλλοίωση, απαγορευμένη διάδοση ή πρόσβαση και κάθε άλλη αθέμιτη επεξεργασία, λαμβάνοντας υπόψη τη διαθέσιμη τεχνολογία και το κόστος εφαρμογής, τη φύση, το πεδίο εφαρμογής, το πλαίσιο και τους σκοπούς της επεξεργασίας, καθώς και την σοβαρότητα και την πιθανότητα επέλευσης των κινδύνων για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των υποκειμένων της επεξεργασίας.....

3. α. Κάθε μονάδα παιδικής προστασίας και φροντίδας που λειτουργεί ως νομικό πρόσωπο δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου και οι κοινωνικές υπηρεσίες των δημοσίων νοσοκομείων και των δημοσίων μαιευτηρίων τηρούν σε ηλεκτρονική μορφή στο ως άνω Π.Σ. το Ειδικό Μητρώο Ανηλίκων της μονάδας. Υπεύθυνος επεξεργασίας του Ειδικού Μητρώου κάθε μονάδας ή νοσοκομείου είναι το εκάστοτε νομικό πρόσωπο, όπως νομίμως εκπροσωπείται. Β....

4. Οι φορείς εποπτείας της αναδοχής, δηλαδή...οι κοινωνικές υπηρεσίες των Εταιρειών Προστασίας Ανηλίκων ...τηρούν ηλεκτρονικά στο ως άνω ΠΣ το Ειδικό Μητρώο Υποψήφιων Αναδόχων Γονέων και το Ειδικό Μητρώο Εγκεκριμένων Αναδοχών Ανηλίκων...». Στο άρθρο 4: «2. Το Π.Σ. υποστηρίζει διαβαθμισμένη πρόσβαση με την απόδοση διαφορετικών δικαιωμάτων πρόσβασης και χρήσης στις αντίστοιχες κατηγορίες χρηστών, σύμφωνα με παραμέτρους που ορίζει το Ε.Κ.Κ.Α. ως κατωτέρω: α)..β)..γ)..δ) Εξουσιοδοτημένοι χρήστες λοιπών φορέων: η κατηγορία αυτή δύναται να περιλαμβάνει τους εξουσιοδοτημένους χρήστες με δικαίωμα ειδικής διαβαθμισμένης πρόσβασης στα Εθνικά Μητρώα, των

οποίων η πρόσβαση στο Π.Σ. παρέχεται με τη διαδικασία της περίπτωσης 2(γ) παραπάνω και με ηλεκτρονική πρόσκληση (invite) από το Ε.Κ.Κ.Α., ως εξής: (i) σε έναν εισαγγελικό λειτουργό και σε ένα δικαστή ανά πρωτοδικείο με αρμοδιότητα σε θέματα ανηλίκων, έναν εκπρόσωπο της Ελληνικής Αστυνομίας, με αρμοδιότητα σε θέματα προστασίας ανηλίκων, σε ελεγκτή του Σώματος Επιθεωρητών Υπηρεσιών Υγείας και Πρόνοιας (Σ.Ε.Υ.Υ.Π.), και του Σώματος Επιθεωρητών - Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης (Σ.Ε.Ε.Δ.Δ.) [και συνεπώς, μετά την κατάργησή τους, κατά τα ανωτέρω, ήδη στην διάδοχό τους Εθνική Αρχή Διαφάνειας], (ii).. (iii).. (iv).. (iv).. 3. Η εκάστοτε διαβαθμισμένη πρόσβαση των ανωτέρω προσώπων στα Μητρώα γίνεται κατά τρόπο που εγγυάται την ενδεδειγμένη ασφάλεια των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία τους από τυχαία ή αθέμιτη καταστροφή, τυχαία απώλεια, αλλοίωση, απαγορευμένη διάδοση ή πρόσβαση και κάθε άλλη αθέμιτη επεξεργασία. Η πρόσβαση και επεξεργασία αφορά και περιορίζεται στα στοιχεία που είναι κάθε φορά αναγκαία και κατάλληλα για την εκπλήρωση του συγκεκριμένου σκοπού επεξεργασίας. Τα στοιχεία που τηρούνται στα Μητρώα δεν κοινολογούνται σε οποιοδήποτε τρίτο, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημόσια αρχή ή άλλο φορέα, εκτός αν η κοινολόγηση αυτή επιβάλλεται από το νόμο ή είναι απολύτως αναγκαία για την διαφύλαξη ζωτικών συμφερόντων των υποκειμένων. 4. Κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, οι εξουσιοδοτημένοι χρήστες υπακούουν στη συνείδησή τους και το Νόμο. Υπόκεινται δε στο καθήκον της εχεμύθειας το οποίο υφίσταται και μετά την αποχώρησή τους από την υπηρεσία και στις ισχύουσες διατάξεις περί προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Σύμφωνα δε με

το άρθρο 5 της ως άνω απόφασης, στο ΠΣ καταχωρούνται ανά φορέα του άρθρου 3 (συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών υπηρεσιών των Εταιρειών Προστασίας Ανηλίκων) όλα τα δεδομένα και στοιχεία που είναι αναγκαία για την εφαρμογή του ν. 4538/2018 περί αναδοχής και υιοθεσίας και την εποπτεία και τον έλεγχο αυτής. Προβλέπεται επίσης η διαδικασία υποβολής αίτησης ηλεκτρονικής εγγραφής στα Μητρώα Αναδόχων ή Θετών Γονέων μέσω των φορέων εποπτείας και ορίζεται ότι ο εξουσιοδοτημένος υπάλληλος τηρεί και φυσικό αρχείο των δικαιολογητικών κάθε αιτούντα (άρθρο 5 παρ. 3 περ.33 της ως άνω απόφασης). Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 6 αυτής, « 1. Η Η.Δ.Ι.Κ.Α. Α.Ε. τηρεί, υποστηρίζει και συντηρεί την Κεντρική Βάση Δεδομένων.. Στην Κεντρική Βάση Δεδομένων τηρείται ιστορικό όλων των κινήσεων των εξουσιοδοτημένων χρηστών και των μεταβολών που αυτές επιφέρουν στα πληροφοριακά δεδομένα της Κεντρικής Βάσης. Για κάθε πρόσβαση, επεξεργασία και μεταβολή στα δεδομένα των Μητρώων τηρείται σχετικό αρχείο καταγραφής. Η Η.Δ.Ι.Κ.Α. Α.Ε. λαμβάνει όλα τα κατάλληλα και ανάλογα προς τους κινδύνους, τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για την ασφάλεια των υποδομών, των πληροφοριακών συστημάτων και των δεδομένων και την προστασία τους από τυχαία ή αθέμιτη καταστροφή, τυχαία απώλεια, αλλοίωση, απαγορευμένη διάδοση και κάθε άλλη μορφή αθέμιτης επεξεργασίας ή μη, νόμιμης και εξουσιοδοτημένης πρόσβασης και χρήσης. 2. Η δημιουργία και τήρηση της Κεντρικής Βάσης Δεδομένων εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του Κανονισμού Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων... ».

Εκ των ανωτέρω διατάξεων συνάγεται ότι στην **ΕΑΔ**, ως διάδοχο των αρμοδίων κατά τον νόμο ελεγκτικών σωμάτων της διοίκησης, ήτοι του ΣΕΥΥΠ και του ΣΕΕΔΔ, της τήρησης των προβλέψεων του ν.

4538/2018 και των σχετικών υπουργικών αποφάσεων που εκδόθηκαν κατά εξουσιοδότησή του και ως ήδη αρμόδια κατά τον ιδρυτικό της νόμο, παρέχεται ευθέως το δικαίωμα πρόσβασης στα Εθνικά Μητρώα, που τηρούνται ηλεκτρονικά στο προαναφερθέν Πληροφοριακό Σύστημα και το δικαίωμα επεξεργασίας των ως άνω αναφερομένων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, που εμπεριέχονται σ' αυτά, προκειμένου να παρακολουθείται και να εξασφαλίζεται προς το δημόσιο συμφέρον, δια του ελέγχου της, η επίτευξη της κοινωνικής προστασίας των ανηλίκων, σκοπός στον οποίο αποβλέπει η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τηρούνται στα ως άνω αρχεία και στον οποίο κατατείνει και ο διενεργούμενος έλεγχος.

Πρέπει μάλιστα να επισημανθεί ότι στην υπ' αριθ. **40494/11-05-2022 (ΦΕΚ Β' 2302)** Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υφυπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, «Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας μονάδων Παιδικής Προστασίας και Φροντίδας (ΜοΠΠ) από νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα», η οποία εκδόθηκε, λαμβανομένων υπόψη, όπως αναφέρεται στο προοίμιό της, του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27^{ης} Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (L 119/1) και του ν. 4624/2019 «Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27^{ης} Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας

δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680» (Α' 137), προβλέπεται: **Στο άρθρο 10 παρ. 1 και 5 εδάφια, πρώτο και τελευταίο αυτής, ότι «1. Η ΜοΠΠ που αναλαμβάνει την προστασία του παιδιού έχει την ευθύνη σύνταξης, οριστικοποίησης, καταχώρισης στο Ειδικό Μητρώο Ανηλίκων και επικαιροποίησης του Ατομικού Σχεδίου Οικογενειακής Αποκατάστασης (ΑΣΟΑ) του παιδιού μέσα στο χρονικό διάστημα που ορίζει ο νόμος.2..3...4..5. Η ΜοΠΠ που αναλαμβάνει την προστασία του παιδιού έχει την ευθύνη εκπόνησης Ατομικού Σχεδίου Φροντίδας (ΑΣΦ) στο οποίο θα πρέπει να αποτυπώνονται το σύνολο των ενεργειών που θα διασφαλίζουν την ασφαλή σωματική και ψυχοκοινωνική ανάπτυξη του παιδιού για όσο διάστημα παραμένει στην Μονάδα. ..Η τήρηση του ΑΣΦ και κάθε άλλου σχετικού εγγράφου γίνεται με σεβασμό στις αρχές της ακρίβειας, της ασφάλειας, της εμπιστευτικότητας, κατά την κείμενη νομοθεσία περί προστασίας προσωπικών δεδομένων. Το ΑΣΦ καταχωρείται στο οικείο Μητρώο του Πληροφοριακού Συστήματος Αναδοχής και Υιοθεσίας και είναι προσβάσιμο στον Κοινωνικό Σύμβουλο, στο πλαίσιο άσκησης των εποπτικών του καθηκόντων».** **Στο άρθρο 16 ότι: «1 Η επίβλεψη και παρακολούθηση των παρεχόμενων υπηρεσιών των ΜοΠΠ ως προς την ποιότητα και την επάρκειά τους ασκείται από τον Κοινωνικό Σύμβουλο (ΚΣ) της οικείας Περιφέρειας...Ο Κοινωνικός Σύμβουλος επισκέπτεται τη Μονάδα..., προκειμένου να διαπιστώσει την εύρυθμη λειτουργία της σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, καθώς και την τήρηση των προδιαγραφών που τίθενται με την παρούσα απόφαση. 2. 3. Για την πραγματοποίηση του ελέγχου ο Κοινωνικός Σύμβουλος έχει τη δυνατότητα: α).. β) Να έχει πρόσβαση στους ατομικούς φακέλους**

των φιλοξενούμενων καθώς επίσης και σε όλα τα βιβλία που τηρούνται στη Μονάδα. γ) Να έχει πρόσβαση στα συμφωνητικά εθελοντικού έργου». Ήτοι, προβλέπεται ρητά για τους σκοπούς του ελέγχου τήρησης των προβλεπόμενων για την εύρυθμη λειτουργία της Μονάδας, το δικαίωμα πρόσβασης τόσο στο τηρούμενο ηλεκτρονικά οικείο Μητρώο του Πληροφοριακού Συστήματος Αναδοχής και Υιοθεσίας όσο και στο φυσικό αρχείο των τηρούμενων ατομικών φακέλων, καθώς και σε όλα τα βιβλία που τηρούνται στην Μονάδα, προκειμένου να παρακολουθείται και να εξασφαλίζεται δια του ελέγχου του αρμοδίου οργάνου η επίτευξη της κοινωνικής προστασίας και της βέλτιστης φροντίδας των ανηλίκων.

ΣΤ. Το Σύνταγμα

Σύμφωνα με το άρθρο 9^Α του Συντάγματος, Καθένας έχει δικαίωμα προστασίας από τη συλλογή, επεξεργασία και χρήση, ιδίως με ηλεκτρονικά μέσα, των προσωπικών του δεδομένων, όπως νόμος ορίζει. Η προστασία των προσωπικών δεδομένων διασφαλίζεται από ανεξάρτητη αρχή, που συγκροτείται και λειτουργεί, όπως νόμος ορίζει. Το θεμελιώδες και συνταγματικά κατοχυρωμένο στο άρθρο 9Α του Συντάγματος δικαίωμα προστασίας του φυσικού προσώπου από τη συλλογή, χρήση και κάθε μορφής επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων, αποτελεί ειδικότερη έκφανση των δικαιωμάτων της ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας και του απαραβίαστου της ιδιωτικής ζωής και διασφαλίζεται από την Ανεξάρτητη Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, η οποία υπό την ισχύ του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων εποπτεύει την εφαρμογή των διατάξεών του. Σύμφωνα με τη νομολογία, [ΣΤΕ

194/2021 σκέψη 6, ΣΤΕ 517/2018 σκέψη 12, ΣΤΕ 1616/2012, 7μ., Γνωμ. ΝΣΚ 141/2021] η κατά το άρθρο 9Α του Συντάγματος προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δεν εξικνείται μέχρι πλήρους απαγορεύσεως της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, αλλά είναι δυνατή η θέσπιση όρων και προϋποθέσεων, υπό τις οποίες είναι επιτρεπτή η επεξεργασία τους, προς προστασία των δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών των φυσικών προσώπων και ιδίως της ιδιωτικής ζωής [Γνωμ ΝΣΚ 50/2021]. Ο ΓΚΠΑ επισημαίνει emphaticά στην αιτιολογική σκέψη 4 του Προοιμίου του ότι «Η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει να εξυπηρετεί τον άνθρωπο. Το δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δεν είναι απόλυτο δικαίωμα. Πρέπει να εκτιμάται σε σχέση με τη λειτουργία του στην κοινωνία και να σταθμίζεται με άλλα θεμελιώδη δικαιώματα, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας» [Γνωμ.ΝΣΚ 130/2020, Απόφαση ΑΠΔΠΧ 25/2021, 5/2021, 05/2020, 43/2019 στον ιστότοπο www.dpa.gr, βλ. επίσης επιμέλεια Α.Κοτσαλή–Κ. Μενουδάκου, «Γενικός Κανονισμός για την Προστασία των Προσωπικών Δεδομένων (GDPR) Νομική διάσταση και πρακτική εφαρμογή», 2021, Μελέτη Φ. Παναγοπούλου-Κουτνατζή, Το νέο πλαίσιο των ανανεωμένων δικαιωμάτων, σελ. 6 και Ε. Βασιλοπούλου, Βιομετρικά και γενετικά δεδομένα, σελ. 111).

Ζ. Ο Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων (ΓΚΠΑ) και ο εφαρμοστικός του Νόμος 4624/2019, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με τον ν. 5002/2022.

Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016 «Για την προστασία των φυσικών

προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46 της ΕΚ (ΓΚΠΔ)» (L119), ο οποίος τέθηκε σε εφαρμογή στις 25-05-2018, προβλέπει στις ακόλουθες διατάξεις του, τα εξής:

Άρθρο 4 Ορισμοί: Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού νοούνται ως: 1) «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα»: κάθε πληροφορία που αφορά ταυτοποιημένο ή ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο («υποκείμενο των δεδομένων»): το ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο είναι εκείνο του οποίου η ταυτότητα μπορεί να εξακριβωθεί, άμεσα ή έμμεσα, ιδίως μέσω αναφοράς σε αναγνωριστικό στοιχείο ταυτότητας, όπως όνομα, σε αριθμό ταυτότητας, σε δεδομένα θέσης, σε επιγραμμικό αναγνωριστικό ταυτότητας ή σε έναν ή περισσότερους παράγοντες που προσιδιάζουν στη σωματική, φυσιολογική, γενετική, ψυχολογική, οικονομική, πολιτιστική ή κοινωνική ταυτότητα του εν λόγω φυσικού προσώπου, 2) «επεξεργασία»: κάθε πράξη ή σειρά πράξεων που πραγματοποιείται με ή χωρίς τη χρήση αυτοματοποιημένων μέσων, σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ή σε σύνολα δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως η συλλογή, η καταχώριση, η οργάνωση, η διάρθρωση, η αποθήκευση, η προσαρμογή ή η μεταβολή, η ανάκτηση, η αναζήτηση πληροφοριών, η χρήση, η κοινολόγηση με διαβίβαση, η διάδοση ή κάθε άλλη μορφή διάθεσης, η συσχέτιση ή ο συνδυασμός, ο περιορισμός, η διαγραφή ή η καταστροφή,...9) «αποδέκτης»: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή, η υπηρεσία ή άλλος φορέας, στα οποία κοινολογούνται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, είτε πρόκειται για τρίτον είτε όχι. Ωστόσο, οι δημόσιες αρχές που ενδέχεται να λάβουν δεδομένα

προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο συγκεκριμένης έρευνας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης ή κράτους μέλους δεν θεωρούνται ως αποδέκτες· η επεξεργασία των δεδομένων αυτών από τις εν λόγω δημόσιες αρχές πραγματοποιείται σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες προστασίας των δεδομένων ανάλογα με τους σκοπούς της επεξεργασίας,....15) «δεδομένα που αφορούν την υγεία»: δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα οποία σχετίζονται με τη σωματική ή ψυχική υγεία ενός φυσικού προσώπου, περιλαμβανομένης της παροχής υπηρεσιών υγειονομικής φροντίδας, και τα οποία αποκαλύπτουν πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση της υγείας του.

Άρθρο 5 Αρχές που διέπουν την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα: «1. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα: α) υποβάλλονται σε σύννομη και θεμιτή επεξεργασία με διαφανή τρόπο σε σχέση με το υποκείμενο των δεδομένων («νομιμότητα, αντικειμενικότητα, διαφάνεια»), β) συλλέγονται για καθορισμένους, ρητούς και νόμιμους σκοπούς και δεν υποβάλλονται σε περαιτέρω επεξεργασία κατά τρόπο ασύμβατο προς τους σκοπούς αυτούς ..., γ) είναι κατάλληλα, συναφή και περιορίζονται στο αναγκαίο για τους σκοπούς για τους οποίους υποβάλλονται σε επεξεργασία («ελαχιστοποίηση των δεδομένων»).....στ) υποβάλλονται σε επεξεργασία κατά τρόπο που εγγυάται την ενδεδειγμένη ασφάλεια των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, μεταξύ άλλων την προστασία τους από μη εξουσιοδοτημένη ή παράνομη επεξεργασία και τυχαία απώλεια, καταστροφή ή φθορά, με τη χρησιμοποίηση κατάλληλων τεχνικών ή οργανωτικών μέτρων («ακεραιότητα και εμπιστευτικότητα»). 2. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας φέρει την ευθύνη και είναι σε θέση να αποδείξει τη συμμόρφωση με την παράγραφο 1 («λογοδοσία»).

Άρθρο 6 Νομιμότητα επεξεργασίας: «1. Η επεξεργασία (απλών προσωπικών δεδομένων) είναι σύλλημη μόνο εάν και εφόσον ισχύει **τουλάχιστον** μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α)...β)...γ) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για τη συμμόρφωση με έννομη υποχρέωση του υπεύθυνου επεξεργασίας, δ)...ε) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας...3. Η βάση για την επεξεργασία που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχεία γ) και ε) ορίζεται σύμφωνα με: α) το δίκαιο της Ένωσης ή β) το δίκαιο του κράτους, μέλους στο οποίο υπόκειται ο υπεύθυνος επεξεργασίας. Ο σκοπός της επεξεργασίας καθορίζεται στην εν λόγω νομική βάση, ή όσον αφορά την επεξεργασία που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχείο ε), είναι η αναγκαιότητα της επεξεργασίας για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας ...»

Άρθρο 8 Προϋποθέσεις που ισχύουν για τη συγκατάθεση παιδιού σε σχέση με τις υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών:

«1. Όταν εφαρμόζεται το άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο α), σε σχέση με την προσφορά υπηρεσιών της κοινωνίας των πληροφοριών απευθείας σε παιδί, η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα παιδιού είναι σύλλημη εάν το παιδί είναι τουλάχιστον 16 χρονών. Εάν το παιδί είναι ηλικίας κάτω των 16 ετών, η επεξεργασία αυτή είναι σύλλημη μόνο εάν και στον βαθμό που η εν λόγω συγκατάθεση παρέχεται ή εγκρίνεται από το πρόσωπο που έχει τη γονική μέριμνα του παιδιού. Τα κράτη μέλη δύνανται να προβλέπουν διά νόμου μικρότερη ηλικία για τους εν λόγω σκοπούς, υπό την προϋπόθεση ότι η

εν λόγω μικρότερη ηλικία δεν είναι κάτω από τα 13 έτη. 2. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας καταβάλλει εύλογες προσπάθειες για να επαληθεύσει στις περιπτώσεις αυτές ότι η συγκατάθεση παρέχεται ή εγκρίνεται από το πρόσωπο που έχει τη γονική μέριμνα του παιδιού, λαμβάνοντας υπόψη τη διαθέσιμη τεχνολογία. 3. Η παράγραφος 1 δεν επηρεάζει το γενικό ενοχικό δίκαιο των κρατών μελών, όπως τους κανόνες περί ισχύος, κατάρτισης ή συνεπειών μιας σύμβασης σε σχέση με παιδί».

Άρθρο 9 Επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα: «1. Απαγορεύεται η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αποκαλύπτουν τη φυλετική ή εθνοτική καταγωγή, τα πολιτικά φρονήματα, τις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις ή τη συμμετοχή σε συνδικαλιστική οργάνωση, καθώς και η επεξεργασία γενετικών δεδομένων, βιομετρικών δεδομένων με σκοπό την αδιαμφισβήτητη ταυτοποίηση προσώπου, **δεδομένων που αφορούν την υγεία** ή δεδομένων που αφορούν τη σεξουαλική ζωή φυσικού προσώπου ή τον γενετήσιο προσανατολισμό. 2. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται στις ακόλουθες περιπτώσεις: α)...β) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την εκτέλεση των υποχρεώσεων και την άσκηση συγκεκριμένων δικαιωμάτων του υπευθύνου επεξεργασίας ή του υποκειμένου των δεδομένων στον τομέα του εργατικού δικαίου και του δικαίου κοινωνικής ασφάλισης και **κοινωνικής προστασίας**, εφόσον επιτρέπεται από το δίκαιο της Ένωσης ή κράτους μέλους ή από συλλογική συμφωνία σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο παρέχοντας κατάλληλες εγγυήσεις για τα θεμελιώδη δικαιώματα και τα συμφέροντα του υποκειμένου των δεδομένων, γ)...δ)...ε)...στ)...ζ) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για λόγους

ουσιαστικού δημόσιου συμφέροντος, βάσει του δικαίου της Ένωσης ή κράτους μέλους, το οποίο είναι ανάλογο προς τον επιδιωκόμενο στόχο, σέβεται την ουσία του δικαιώματος στην προστασία των δεδομένων και προβλέπει κατάλληλα και συγκεκριμένα μέτρα για τη διασφάλιση των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των συμφερόντων του υποκειμένου των δεδομένων, η)..θ)..ι)..3.. 4. Τα κράτη μέλη μπορούν να διατηρούν ή να θεσπίζουν περαιτέρω όρους, μεταξύ άλλων και περιορισμούς, όσον αφορά την επεξεργασία γενετικών δεδομένων, βιομετρικών δεδομένων ή δεδομένων που αφορούν την υγεία».

Άρθρο 10 Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν ποινικές καταδίκες και αδικήματα: «Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν ποινικές καταδίκες και αδικήματα ή σχετικά μέτρα ασφάλειας που βασίζονται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 διενεργείται μόνο υπό τον έλεγχο επίσημης αρχής ή εάν η επεξεργασία επιτρέπεται από το δίκαιο της Ένωσης ή το δίκαιο κράτους μέλους το οποίο προβλέπει επαρκείς εγγυήσεις για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των υποκειμένων των δεδομένων. Πλήρες ποινικό μητρώο τηρείται μόνο υπό τον έλεγχο επίσημης αρχής».

Περαιτέρω, σύμφωνα με το **άρθρο 5 του ν. 4624/2019**, «Οι δημόσιοι φορείς επιτρέπεται να επεξεργάζονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όταν η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας». Κατά δε το **άρθρο 21** αυτού «1. Όταν εφαρμόζεται το άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο α) του ΓΚΠΔ, η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ανηλίκου, κατά την προσφορά

υπηρεσιών της κοινωνίας των πληροφοριών απευθείας σε αυτόν, είναι σύννομη, εφόσον ο ανήλικος έχει συμπληρώσει το 15ο έτος της ηλικίας του και παρέχει τη συγκατάθεσή του. 2. Εάν ο ανήλικος είναι κάτω των 15 ετών η επεξεργασία της παραγράφου 1 είναι σύννομη μόνο μετά την παροχή συγκατάθεσης του νομίμου αντιπροσώπου του». Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 22 παρ.2^α του ως άνω νόμου «2. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 9 παράγραφος 1 του ΓΚΠΔ η επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με την έννοια του άρθρου 9 παράγραφος 1 του ΓΚΠΔ από δημόσιους φορείς επιτρέπεται, εφόσον είναι: α) απολύτως απαραίτητη για λόγους ουσιώδους δημοσίου συμφέροντος».

Ο ΓΚΠΔ καθορίζει λεπτομερώς τις απαιτήσεις για τη συλλογή και τη διαχείριση προσωπικών δεδομένων από δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς και θεσπίζει την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι αυτής της επεξεργασίας, παράλληλα με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων, με σκοπό τη συμπόρευση και το συμβιβασμό των δύο δικαιωμάτων και επιπλέον την αναγκαιότητα της στάθμισής τους, ορίζοντας για την εποπτεία της εφαρμογής των διατάξεών του, ως αρμόδια, τη συνταγματικά κατοχυρωμένη και συσταθείσα με τον ν.2472/1997, Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (ΑΠΔΠΧ) [Γνωμ. ΝΣΚ 5/2021]. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 του ΓΚΠΔ, οι αρχές που διέπουν την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων είναι η νομιμότητα, αντικειμενικότητα και διαφάνεια, η αρχή της νομιμότητας του σκοπού και του τρόπου επεξεργασίας (ο οποίος θα πρέπει να επιλέγεται στα πλαίσια της συνταγματικής νομιμότητας και της νομιμότητας που επιβάλλει ο κοινός νομοθέτης, να είναι συγκεκριμένος και να μη γίνεται περαιτέρω επεξεργασία κατά τρόπο

ασύμβατο με τον άνω σκοπό [ΣΤΕ 194/2021]), της αναλογικότητας, της ακρίβειας, της ακεραιότητας και της εμπιστευτικότητας, ενώ θεσμοθετείται η αρχή της λογοδοσίας του υπεύθυνου της επεξεργασίας. Σύμφωνα με αυτήν, εκείνος μόνον φέρει την ευθύνη τήρησης του Κανονισμού και ειδικότερα τήρησης των προϋποθέσεων και των αρχών της νομιμότητας της επεξεργασίας και επιπλέον το βάρος της επίκλησης και απόδειξης της συμμόρφωσής του με αυτές, καθόσον δεν προβλέπεται σύστημα αδειοδότησης από την ΑΠΔΠΧ για τα δεδομένα ειδικών κατηγοριών (ευαίσθητα), το οποίο προβλεπόταν υπό την ισχύ του προηγούμενου νόμου 2472/1997 [Απόφαση 46/2018 και 52/2018 ΑΠΔΠΧ, ό.π, βλ. Λ. Κοτσαλή –Κ. Μενουδάκου, ό.π, Μελέτη Ε. Βασιλοπούλου, ό. π. σελ. 115]. Κατ' άρθρο 6 του ΓΚΠΔ η νομιμότητα της επεξεργασίας θεμελιώνεται σε έξι διαφορετικές και τυπικά ισοδύναμες μεταξύ τους νομικές βάσεις. Για το σύννομο δε της επεξεργασίας είναι απαραίτητη μία τουλάχιστον από αυτές. Έτσι, η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι κατά τον ΓΚΠΔ νόμιμη (μεταξύ αυτοτελών προϋποθέσεων που δεν απαιτείται να συντρέχουν) όταν αυτή (η επεξεργασία) είναι αναγκαία για τη συμμόρφωση του υπεύθυνου επεξεργασίας με έννομη υποχρέωσή του (νομική βάση: άρθρο 6 παρ. 1γ) [βλ. Γνωμ. 7/2019], ή όταν είναι απαραίτητη για εκπλήρωση καθήκοντος βάσει δημοσίου συμφέροντος ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας, που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας (νομική βάση: άρθρο 6 παρ. 1^ε) [Απόφαση 20/2020 ΑΠΔΠΧ], ακόμη και αν το υποκείμενο των δεδομένων δεν έχει συναινέσει στην επεξεργασία των δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα [Γνωμ. ΝΣΚ 141/2021]. Έτσι, δεν απαιτείται η συγκατάθεση -άρα παρέλκει και η προηγούμενη ενημέρωση- του υποκειμένου για την

επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν, όταν, πλην άλλων περιπτώσεων, η επεξεργασία είναι αναγκαία για την εκτέλεση έργου που εμπίπτει στην άσκηση δημόσιας εξουσίας και εκτελείται από δημόσια αρχή (ΣΤΕ 194/2021 σκέψη 6, βλ. επίσης αιτιολογική σκέψη 62 του Κανονισμού]. Σύμφωνα δε με την αιτιολογική σκέψη 31 του ΓΚΠΔ «Οι δημόσιες αρχές στις οποίες κοινολογούνται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σύμφωνα με νομική υποχρέωση για την άσκηση των επίσημων καθηκόντων τους, όπως φορολογικές και τελωνειακές αρχές, μονάδες οικονομικής έρευνας, ανεξάρτητες διοικητικές αρχές ή αρχές χρηματοπιστωτικών αγορών που είναι αρμόδιες για τη ρύθμιση και την εποπτεία των αγορών κινητών αξιών δεν θα πρέπει να θεωρηθούν αποδέκτες, εάν λαμβάνουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που είναι απαραίτητα για τη διενέργεια ειδικής έρευνας για το γενικό συμφέρον, σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης ή κράτους μέλους. Τα αιτήματα κοινολόγησης που αποστέλλονται από δημόσιες αρχές θα πρέπει να είναι πάντα γραπτά, αιτιολογημένα και σύμφωνα με την περίπτωση και δεν θα πρέπει να αφορούν το σύνολο ενός συστήματος αρχειοθέτησης ή να οδηγούν στη διασύνδεση των συστημάτων αρχειοθέτησης. Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τις εν λόγω δημόσιες αρχές θα πρέπει να συμμορφώνεται προς τους ισχύοντες κανόνες προστασίας των δεδομένων ανάλογα με τους σκοπούς της επεξεργασίας». Επομένως, από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 5 και 6 ΓΚΠΔ συνάγεται ότι για να είναι νόμιμη η επεξεργασία των απλών προσωπικών δεδομένων πρέπει να τηρούνται συγκεκριμένοι κανόνες, που προβλέπονται στον νόμο και ανάγονται σε αρχές επεξεργασίας, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται και η αρχή της νομιμότητας του

σκοπού και του τρόπου επεξεργασίας, καθώς και η αρχή της αναλογικότητας. Ειδικότερα, η επεξεργασία των δεδομένων πρέπει να εξυπηρετεί συγκεκριμένο νόμιμο σκοπό και επιπλέον τα προς επεξεργασία δεδομένα πρέπει να είναι συναφή, πρόσφορα και όχι περισσότερα απ' όσα κάθε φορά απαιτούνται ενόψει των σκοπών της επεξεργασίας [ΑΠ 186/2020, Α1 Πολιτικό Τμήμα, Γνωμ. ΝΣΚ 141/2021]. Περαιτέρω, το άρθρο 5 του ν. 4624/2019 ταυτίζεται κατά περιεχόμενο με το άρθρο 6 παρ.1^ε του ΓΚΠΔ, αναφέρεται όμως περιοριστικά στη νομική βάση επεξεργασίας δεδομένων από δημόσιους φορείς. Ορίζει δηλαδή, ότι η επεξεργασία θεωρείται νόμιμη όταν είναι απαραίτητη για την εκπλήρωση καθήκοντος εκτελούμενου προς το δημόσιο συμφέρον ή για άσκηση δημόσιας εξουσίας η οποία έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας. Είναι γεγονός ότι αν μια επεξεργασία μπορεί να θεμελιωθεί στο δημόσιο συμφέρον, παρέλκει και καθίσταται ανενεργή η παροχή συγκατάθεσης εκ μέρους του υποκειμένου, ως και παραπάνω εκτέθηκε [ΣΤΕ 194/2021, Απόφαση 9/2014 ΑΠΔΠΧ και Λεωνίδα Κανέλλου «The GDPR Handbook, Για DPOs, Επιχειρήσεις & Οργανισμούς», σελ.27-28 και 238-239].

Εξάλλου, στις διατάξεις του άρθρου 9 του ΓΚΠΔ μνημονεύονται οι ειδικές κατηγορίες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (ευαίσθητα δεδομένα) των οποίων η επεξεργασία κατ' αρχήν απαγορεύεται και μόνο κατ' εξαίρεση μπορούν αυτά να τύχουν επεξεργασίας, υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις του εν λόγω άρθρου 9 του ΓΚΠΔ και συναφών εθνικών ρυθμίσεων (πρβλ. αιτιολογικές σκέψεις 51 και 52 του ως άνω Κανονισμού). Ειδικότερα, σύμφωνα με τις αλλαγές που επέφερε ο ΓΚΠΔ, η κατ' εξαίρεση της γενικής απαγόρευσης σύννομη επεξεργασία των δεδομένων ειδικών κατηγοριών (όπως είναι και αυτά

που αφορούν την υγεία) πρέπει να θεμελιωθεί σε **μια τουλάχιστον** από τις δέκα περιπτώσεις-νομικές βάσεις του 9 παρ.2 ΓΚΠΔ [βλ. Λ. Κοτσαλή –Κ. Μενουδάκου,ό.π, Μελέτη. Δ Ζωγραφόπουλου, Ο ΓΚΠΔ και η επεξεργασία δεδομένων που αφορούν την υγεία, σελ. 159]. Έτσι, θεωρείται νόμιμη η επεξεργασία, όταν είναι απαραίτητη για την εκτέλεση των υποχρεώσεων και την άσκηση συγκεκριμένων δικαιωμάτων του **υπευθύνου επεξεργασίας** ή του υποκειμένου των δεδομένων στον τομέα του εργατικού δικαίου και του δικαίου κοινωνικής ασφάλισης και **κοινωνικής προστασίας**, εφόσον επιτρέπεται από το δίκαιο της Ένωσης ή του κράτους μέλους ή από συλλογική συμφωνία σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο παρέχοντας κατάλληλες εγγυήσεις για τα θεμελιώδη δικαιώματα και τα συμφέροντα του υποκειμένου των δεδομένων (νομική βάση: άρθρο 9 παρ.2β), ή επίσης όταν είναι απαραίτητη για λόγους ουσιαστικού δημόσιου συμφέροντος βάσει του δικαίου της Ένωσης ή κράτους μέλους, το οποίο είναι ανάλογο προς τον επιδιωκόμενο στόχο, σέβεται την ουσία του δικαιώματος στην προστασία των δεδομένων και προβλέπει κατάλληλα και συγκεκριμένα μέτρα για τη διασφάλιση των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των συμφερόντων του υποκειμένου των δεδομένων (νομική βάση: άρθρο 9 παρ.2ζ) [Πρβλ Απόφαση 20/2020 ΑΠΔΠΧ, ό.π). Συντρεχούσης δε μιας τουλάχιστον εκ των ως άνω νομικών βάσεων, δεν απαιτείται για το νόμιμο της επεξεργασίας των εν λόγω δεδομένων και η συνδρομή επιπλέον νομικής βάσης εκ των προβλεπόμενων στο άρθρο 9 παρ. 2 του Κανονισμού, όπως, π.χ. η συνδρομή της νομικής βάσης της ρητής συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων (άρθρο 9 παρ. 2^α).

Σημειώνεται ότι ο ευρωπαϊός νομοθέτης καταλείπει τη διακριτική ευχέρεια στον εθνικό νομοθέτη να υιοθετήσει « εσωτερικές» επιλογές σύμφωνες με το εθνικό του δίκαιο, όπως προκύπτει από τις παρατιθέμενες παρακάτω αιτιολογικές σκέψεις του, που αποτελούν τον γνώμονα για την ερμηνεία του Κανονισμού. Έτσι, στην αιτιολογική σκέψη 10 του Κανονισμού αναφέρεται ρητώς ότι: «Ο παρών κανονισμός παρέχει επίσης περιθώρια χειρισμού στα κράτη μέλη, ώστε να εξειδικεύσουν τους κανόνες του, συμπεριλαμβανομένων αυτών που αφορούν την επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα («ευαίσθητα δεδομένα»). Σε αυτόν τον βαθμό, ο παρών κανονισμός δεν αποκλείει το δίκαιο των κρατών μελών να προσδιορίζει τις περιστάσεις ειδικών καταστάσεων επεξεργασίας, μεταξύ άλλων τον ακριβέστερο καθορισμό των προϋποθέσεων υπό τις οποίες η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι σύνηθες». Επίσης, στην αιτιολογική σκέψη 51 αναφέρεται ότι: «Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα οποία είναι εκ φύσεως ιδιαίτερα ευαίσθητα σε σχέση με θεμελιώδη δικαιώματα και ελευθερίες χρήζουν ειδικής προστασίας, καθότι το πλαίσιο της επεξεργασίας τους θα μπορούσε να δημιουργήσει σημαντικούς κινδύνους για τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες... Τέτοια δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα δεν θα πρέπει να υποβάλλονται σε επεξεργασία, εκτός εάν η επεξεργασία επιτρέπεται σε ειδικές περιπτώσεις που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό, λαμβάνοντας υπόψη ότι το δίκαιο των κρατών μελών μπορεί να προβλέπει ειδικές διατάξεις για την προστασία των δεδομένων, προκειμένου να προσαρμόζεται η εφαρμογή των κανόνων του παρόντος κανονισμού λόγω συμμόρφωσης προς νομική υποχρέωση ή λόγω εκπλήρωσης καθήκοντος που εκτελείται προς το

δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας», στην δε αιτιολογική σκέψη 52 αναφέρεται ότι: «Η παρέκκλιση από την απαγόρευση επεξεργασίας ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει να επιτρέπεται επίσης όταν προβλέπεται από το δίκαιο της Ένωσης ή κράτους μέλους και με την επιφύλαξη κατάλληλων εγγυήσεων, ώστε να προστατεύονται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και άλλα θεμελιώδη δικαιώματα, εφόσον δικαιολογείται από λόγους δημοσίου συμφέροντος, ιδίως η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στον τομέα του εργατικού δικαίου, του δικαίου κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένων των συντάξεων, και για σκοπούς υγειονομικής ασφάλειας, παρακολούθησης και συναγερμού και για την πρόληψη ή τον έλεγχο των μεταδοτικών ασθενειών και άλλων σοβαρών απειλών κατά της υγείας...». Σύμφωνα δε με την αιτιολογική σκέψη 35 του ΓΚΠΔ, ως δεδομένα της υγείας νοούνται, μεταξύ άλλων, και οι πληροφορίες σχετικά με το φυσικό πρόσωπο που συλλέγονται κατά την εγγραφή του για τις υπηρεσίες υγείας και την παροχή αυτών, όπως ένας αριθμός, ένα σύμβολο ή ένα χαρακτηριστικό ταυτότητας που αποδίδεται σε ένα φυσικό πρόσωπο με σκοπό την πλήρη ταυτοποίησή του για σκοπούς υγείας.

Σχετικά με τον ισχύοντα ν. 4624/2019, κατά παρέκκλιση του ΓΚΠΔ, επιτρέπεται στην δεύτερη παράγραφο του άρθρου 22 Ν.4624/2019, αποκλειστικά στους δημόσιους φορείς και η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ειδικών κατηγοριών, μόνο εφόσον αυτή: α) είναι απολύτως απαραίτητη για λόγους ουσιώδους δημοσίου συμφέροντος·

Όσον αφορά δε τη νομική σχέση των δύο άρθρων 6 και 9 του ΓΚΠΔ, οι εξαιρέσεις του άρθρου 9 για τα δεδομένα ειδικών κατηγοριών αποτελούν επιπρόσθετες νομικές βάσεις σε σχέση με αυτές του άρθρου 6 για τα απλά δεδομένα και επομένως οι δυο διατάξεις πρέπει να εφαρμόζονται σωρευτικά, αφού η νομιμότητα της επεξεργασίας δεδομένων ειδικών κατηγοριών πρέπει απαραίτητα να εδράζεται παράλληλα σε μια από τις νομικές βάσεις του άρθρου 6 ΓΚΠΔ (βλ. Λεωνίδα Κανέλλου, ό.π. σελ. 33 επ.).

Ο ΓΚΠΔ στο δίκαιο των προσωπικών δεδομένων, σε σχέση με τα ισχύοντα ως των ψήφισή του με την Οδηγία 95/46/ΕΚ και τον Ν.2472/1997, προχώρησε στην απεξάρτηση των δεδομένων που αφορούν σε ποινικές καταδίκες και αδικήματα, συμπεριλαμβανομένων των ποινικών διώξεων ή σε σχετικά μέτρα ασφαλείας, από το γενικό πλαίσιο των δεδομένων ειδικών κατηγοριών (τα οριζόμενα μέχρι τότε, ως "ευαίσθητα δεδομένα"). Ο ευρωπαϊός νομοθέτης επιφύλαξε ξεχωριστή μεταχείριση στα δεδομένα αυτά, λόγω της αυξημένης προστασίας που θέλησε να τους προσδώσει, εξαιτίας τόσο της ιδιαίτερης φύσεως τους, όσο και των επαρκών εγγυήσεων που πρέπει ένα κράτος ή μια κοινωνία δικαίου να παρέχει στα υποκείμενο των δεδομένων αυτών. Τα ενέταξε δε σε ξεχωριστό άρθρο, ήτοι στο άρθρο 10 του ΓΚΠΔ. Αναφορικά με τα δεδομένα που αφορούν σε ποινικές καταδίκες ή αδικήματα ή σχετικά μέτρα ασφαλείας που βασίζονται στο αρ.6 παρ.1 ΓΚΠΔ, πρέπει να σημειωθεί ότι σε αυτά περιλαμβάνονται τόσο τα δεδομένα που εμπεριέχονται στις δικαστικές αποφάσεις, όσο και στις σχηματισθείσες ποινικές δικογραφίες σε βάρος του υποκειμένου των δεδομένων. Με τις διατάξεις του άρθρου 10 ΓΚΠΔ δεν εισάγονται ειδικές νομικές βάσεις επεξεργασίας, διακριτές και

αυτοτελείς εκείνων του άρθρου 6 ΓΚΠΔ και επομένως δεν τίθεται ζήτημα υπερίσχυσης ή αντικατάστασης των εν λόγω νομικών βάσεων. Επιπλέον, με τις διατάξεις του άρθρου 10 ΓΚΠΔ εισάγονται περαιτέρω όροι και διαδικαστικές εγγυήσεις για τη σύννομη επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων που αφορούν τις ποινικές καταδίκες και τα αδικήματα, περιλαμβανομένων των ποινικών διώξεων (Απόφαση 33/2021 ΑΠΔΠΧ, ό.π). Τέτοια νομική βάση, στην οποία δύναται να στηρίζεται η επεξεργασία των προβλεπόμενων από τις διατάξεις του άρθρου 10 ΓΚΠΔ προσωπικών δεδομένων, συνιστά αυτή του άρθρου 6 παρ. 1 γ ή 6 παρ. 1^ε ΓΚΠΔ.

Περαιτέρω, το άρθρο 21 του ν. 4624/2019 αναφέρεται στο άρθρο 8 του ΓΚΠΔ. Το άμεσο πεδίο εφαρμογής του κανόνα που τίθεται με το άρθρο αυτό είναι η ικανότητα για την παροχή της συγκατάθεσης του ανηλίκου σε σχέση με τη χρήση υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας καθώς επίσης και η νομική εκπροσώπηση μέσω των γονέων στο πλαίσιο αυτό (βλ. Αιτ. Έκθ. Ν 4624/2019). Ο νομοθέτης ως ηλικιακό όριο παροχής συγκατάθεσης για πρόσβαση σε υπηρεσίες της Κοινωνίας της Πληροφορίας που παρέχονται απευθείας σε παιδιά επέλεξε το 15^ο έτος(: όριο ψηφιακής ενηλικίωσης).

Ο ορισμός μιας υπηρεσίας ως υπαγόμενης στην Κοινωνία της Πληροφορίας προβλέπεται ειδικά στο άρθρο 2 παρ. β εδ. I και iii της Οδηγίας 2015/1535 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 9^{ης} Σεπτεμβρίου 2015 για την καθιέρωση μιας διαδικασίας πληροφόρησης στον τομέα των τεχνικών προδιαγραφών και των κανόνων σχετικά με τις υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών. Ως τέτοιες θεωρούνται υπηρεσίες που παρέχονται στο χρήστη «εξ αποστάσεως», δηλαδή μέσω τηλεφωνικής γραμμής, ραδιοφωνικής

μετάδοσης, οπτικής ίνας ή με άλλα ηλεκτρομαγνητικά μέσα και κατόπιν «συγκεκριμένης παραγγελίας ενός αποδέκτη υπηρεσιών» (βλ. Λεωνίδα Κανέλλου, ό.π. σελ. 145 και 257/258).

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται και του σκοπού που εξυπηρετούν, συνάγονται τα ακόλουθα:

Η Ανεξάρτητη Αρχή με την επωνυμία Εθνική Αρχή Διαφάνειας (Μονάδα Επιθεωρήσεων & Ελέγχων/Τομέας Υγείας & Πρόνοιας/Υποτομέας Φορέων Πρόνοιας), στο πλαίσιο της άσκησης των ανατεθειμένων σ' αυτήν από το νόμο αρμοδιοτήτων δημόσιας εξουσίας προς το δημόσιο συμφέρον (άρθ. 82, 83 ν. 4622/2019, άρθ. 10 και 16 του Οργανισμού της), είναι εξοπλισμένη, κατά ρητή νομοθετική πρόβλεψη (άρθ.100 παρ.1,4 ν. 4622/2019), με ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο δικαιωμάτων και εργαλείων ελέγχου, στο οποίο εμπεριέχονται, εκτός των άλλων, το δικαίωμα πρόσβασης στους φακέλους συμπεριλαμβανομένων και των απορρήτων, εξαιρουμένων ρητώς μόνον εκείνων που αφορούν ζητήματα αναγόμενα στην άσκηση εξωτερικής πολιτικής, της εθνικής άμυνας και της κρατικής ασφάλειας, καθώς και το δικαίωμα χορήγησης αντιγράφων των αιτουμένων βιβλίων, στοιχείων και λοιπών εγγράφων των ελεγχόμενων φορέων. Σε περίπτωση δε διενέργειας ελέγχου σε Εταιρεία Προστασίας Ανηλίκων, νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, συσταθέν για την εξυπηρέτηση δημόσιου σκοπού, εποπτευόμενο από τον Υπουργό Δικαιοσύνης, προς διαπίστωση της λειτουργίας του εν λόγω φορέα και της εφαρμογής, πλην άλλων, των διατάξεων του ανωτέρω νόμου

4538/2018 «Μέτρα για την προώθηση των Θεσμών της Αναδοχής και Υιοθεσίας και άλλες διατάξεις» και των υπουργικών αποφάσεων που εκδόθηκαν κατ' εξουσιοδότησή του, προς παρακολούθηση και αξιολόγηση των δράσεων παιδικής προστασίας και εκπλήρωσης του αναληφθέντος από τον εμπλεκόμενο φορέα σχετικού καθήκοντος για λόγους ουσιαστικού δημόσιου συμφέροντος (άρθρ. 3§2, 10§§1,3,4^α,vi, 16 §§ 2γ,3γ στοιχ. iii του Οργανισμού της ΕΑΔ, άρθ. 3 παρ. 3 ν. 2101/1992) **έχει δικαίωμα πρόσβασης στους ατομικούς φακέλους των τηρουμένων από αυτήν (ελεγχόμενη Εταιρεία Προστασίας Ανηλίκων) αρχείων ανηλίκων, σε φυσική ή ηλεκτρονική μορφή,** για ανήλικα άτομα, που είτε διαμένουν εντός είτε βρίσκονται υπό την ευθύνη της εν λόγω ΕΠΑ και συγκεκριμένα στα έγγραφα ανηλίκων και στα δικαστικά έγγραφα ανηλίκων (δικαστικές αποφάσεις παραγγελίες Εισαγγελέων Ανηλίκων) που είναι κάθε φορά αναγκαία, πρόσφορα και κατάλληλα (άρα αναλογικά) για την εκπλήρωση του συγκεκριμένου σκοπού επεξεργασίας. Η επεξεργασία αυτή είναι απαραίτητη για την άσκηση της ανατεθειμένης κατά τα άνω αρμοδιότητας προς εκπλήρωση καθήκοντος για το δημόσιο συμφέρον, τηρουμένης της αρχής της ασφαλούς επεξεργασίας (ιδίως της υποχρέωσης διατήρησης της εμπιστευτικότητας των πληροφοριών-άρθ.5 ΓΚΠΔ, 96 παρ. 18 και 100 παρ. 17 ν.4622/2019). Η ελεγχόμενη δε ΕΠΑ έχει (αντιστοίχως) υποχρέωση παροχής των πληροφοριών και χορήγησης αντιγράφων των αιτουμένων κατά τα άνω στοιχείων (άρθ. 100 παρ. 1 και 4 ν.4622/2019), προβλεπομένων μάλιστα κυρώσεων για την περίπτωση μη συμμόρφωσης με την έννομη αυτή υποχρέωση.

Η χορήγηση αντιγράφων των εμπεριεχομένων στους ατομικούς φακέλους ανηλίκων εγγράφων (όπως πχ Ατομικών Σχεδίων

Οικογενειακής Αποκατάστασης (ΑΣΟΑ) ανηλίκων, που συντάχτηκαν μετά την ψήφιση του ν. 4538/2018, ως τροποποιήθηκε και ισχύει, Εισαγγελικών Παραγγελιών Εισαγωγής Ανηλίκων στην ΕΠΑ, Δικαστικών Αποφάσεων Αφαίρεσης Γονικής Μέριμνας /Επιμέλειας και ανάθεσης στην ΕΠΑ ή σε τρίτο πρόσωπο, Αιτημάτων «μόνιμης φιλοξενίας» ή αναδοχής ανηλίκων προς την αρμόδια Εισαγγελία Ανηλίκων, Αποφάσεων Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΠΑ για την τοποθέτηση ανηλίκων σε οικογένειες με σκοπό την αναδοχή ή την υιοθεσία, Συμβάσεων που έχουν συναφθεί μεταξύ της ΕΠΑ και των αναδόχων γονέων), εκ των τηρουμένων από την ΕΠΑ αρχείων ανηλίκων, που περιλαμβάνουν προσωπικά δεδομένα ανηλίκων αλλά και ενηλίκων, (π.χ. των αιτούντων αναδοχή ή υιοθεσία, των φυσικών γονέων, συγγενών, επιτρόπων κλπ, βλ. άρθρα 5, 6, 7, 20, 21 σε συνδ. με άρθρα 8, 9, 10, 11 και 13 ν 4538/2018), συνιστά επεξεργασία, σύμφωνα με το άρθρο 4 αριθ. 2 του ΓΚΠΔ («κοινολόγηση με διαβίβαση»), τόσο απλών δεδομένων των ως άνω υποκειμένων (πχ ονοματεπώνυμο, πατρώνυμο, μητρώνυμο, ηλικία, ιθαγένεια κλπ) όσο και δεδομένων ειδικών κατηγοριών (δεδομένα υγείας), καθώς και δεδομένων που αφορούν ποινικές διώξεις ή καταδίκες, η οποία είναι νόμιμη (άρθ. 100 παρ. 1 ν. 4622/2019), θεμελιούμενη στις νομικές βάσεις των άρθρων 6 παρ. 1γ, (η επεξεργασία είναι απαραίτητη για τη συμμόρφωση με έννομη υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας), 9παρ.2β (η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την εκτέλεση των υποχρεώσεων και την άσκηση συγκεκριμένων δικαιωμάτων του υπευθύνου επεξεργασίας ή του υποκειμένου των δεδομένων στον τομέα του εργατικού δικαίου και του δικαίου κοινωνικής ασφάλισης και κοινωνικής προστασίας) και 10 σε συνδ. με άρθρο 6 παρ.1γ του ΓΚΠΔ

και άρθ. 22 παρ.2^α ν 4624/2019, μη απαιτούμενης της προηγούμενης συγκατάθεσης του υποκειμένου των δεδομένων. Η αναζήτηση δε των πληροφοριών αυτών από την πλευρά της αρμόδιας προς έλεγχο της εφαρμογής (μεταξύ των άλλων) των θεσμών της αναδοχής και υιοθεσίας ΕΑΔ, συνιστά επεξεργασία (αίτημα για κοινολόγηση) των ως άνω δεδομένων (απλών, ειδικών κατηγοριών και αφορώντων ποινικές διώξεις ή καταδίκες) η οποία είναι σύννομη, ως προβλεπόμενη από το νόμο (άρθρο 100 ν. 4622/2019) θεμελιούμενη στις νομικές βάσεις των άρθρων 6 παρ. 1^ε (η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται για το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας), 9 παρ. 2ζ (η επεξεργασία είναι απαραίτητη για λόγους ουσιαστικού δημόσιου συμφέροντος, βάσει του δικαίου της Ένωσης ή κράτους μέλους, το οποίο είναι ανάλογο προς τον επιδιωκόμενο στόχο, σέβεται την ουσία του δικαιώματος στην προστασία των δεδομένων και προβλέπει κατάλληλα και συγκεκριμένα μέτρα για τη διασφάλιση των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των συμφερόντων του υποκειμένου των δεδομένων) και 10 σε συνδ με άρθρο 6 παρ.1ε του ΓΚΠΔ και άρθ. 5 και 22 παρ. 2^α ν. 4624/2019, μη απαιτούμενης της προηγούμενης συγκατάθεσης του υποκειμένου των δεδομένων.

Επισημαίνεται τέλος ότι με το άρθρο 4 παρ. 2 δ περ.ι της υπ' αριθ. Δ11 οικ 13734/538/2019 απόφασης της Αναπληρώτριας Υπουργού Εργασίας, Κοιν. Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, (εκδοθείσας κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 27 παρ. 8 του ως άνω νόμου 4538/2018, πριν την ισχύ του ν. 4622/2019), με την οποία συστήθηκε στην Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Κοινωνικής Ασφάλισης το Πληροφορικό Σύστημα Αναδοχής και Υιοθεσίας όπου καταχωρίζονται

ηλεκτρονικά τα δεδομένα, στοιχεία και αρχεία που αφορούν το Εθνικό και τα Ειδικά Μητρώα Ανηλίκων, το Εθνικό και τα Ειδικά Μητρώα Υποψηφίων Αναδόχων Γονέων, το Εθνικό και τα Ειδικά Μητρώα Εγκεκριμένων Αναδοχών Ανηλίκων, το Εθνικό και τα Εθνικά Μητρώα Υποψηφίων Θετών Γονέων, το Εθνικό Μητρώο Υιοθεσιών και το Ειδικό Μητρώο Επαγγελματιών Αναδόχων, προβλέπεται ευθέως δικαίωμα ειδικής διαβαθμισμένης πρόσβασης και επεξεργασίας στα Εθνικά Μητρώα σε εξουσιοδοτημένο χρήστη ελεγκτή του Σώματος Επιθεωρητών Υπηρεσιών Υγείας και Πρόνοιας (ΣΕΥΥΠ) και του Σώματος Επιθεωρητών-Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης (ΣΕΕΔΔ), ήτοι ελεγκτικών σωμάτων της Διοίκησης, τα οποία καταργήθηκαν στη θέση τους δε έχει υπεισέλθει η ΕΑΔ (άρθ. 82 §§ 4 στοιχ. β,δ και 6, 118 § 29 και 119 §§ 17 και 18 ν.4622/2019). Η παρεχόμενη αυτή πρόσβαση γίνεται,όπως σαφώς ορίζεται στην παρ. 3 του ως άνω άρθρου 4 της εν λόγω απόφασης, «κατά τρόπο που εγγυάται την ενδεδειγμένη ασφάλεια των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία τους από τυχαία ή αθέμιτη καταστροφή, τυχαία απώλεια, αλλοίωση, απαγορευμένη διάδοση ή πρόσβαση και κάθε άλλη αθέμιτη επεξεργασία. Η πρόσβαση και επεξεργασία αφορά και περιορίζεται στα στοιχεία που είναι κάθε φορά αναγκαία και κατάλληλα για την εκπλήρωση του συγκεκριμένου σκοπού επεξεργασίας. Τα στοιχεία που τηρούνται στα Μητρώα δεν κοινολογούνται σε οποιοδήποτε τρίτο, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημόσια αρχή ή άλλο φορέα, εκτός αν η κοινολόγηση αυτή επιβάλλεται από το νόμο ή είναι απολύτως αναγκαία για την διαφύλαξη ζωτικών συμφερόντων των υποκειμένων».

Από το σύνολο των ανωτέρω σκέψεων προκύπτει ότι η εφαρμογή του νομικού πλαισίου για την προστασία των δεδομένων προσωπικού

χαρακτήρα δεν συνιστά εμπόδιο στην χορήγηση (κοινολόγηση με διαβίβαση) από την ελεγχόμενη ΕΠΑ των στοιχείων, που είναι κάθε φορά αναγκαία και πρόσφορα για την εκπλήρωση του συγκεκριμένου σκοπού επεξεργασίας εκ μέρους της ελέγχουσας ΕΑΔ, δημόσιας υπηρεσίας, επιφορτισμένης από το νόμο με την αρμοδιότητα διενέργειας ελέγχου, για λόγους ουσιαστικού δημοσίου συμφέροντος, εκτός των άλλων, της λειτουργίας, της ποιότητας και επάρκειας των προσφερόμενων υπηρεσιών εκ μέρους της ελεγχόμενης και των διαδικασιών υιοθεσιών και αναδοχών, προς επίτευξη της κοινωνικής προστασίας των ανηλίκων, της οικογενειακής τους αποκατάστασης μέσω των θεσμών της υιοθεσίας και της αναδοχής και της παροχής σε αυτούς εξατομικευμένης φροντίδας και της επιτάχυνσης της διαδικασίας αναδοχής και υιοθεσίας, όπως εξάλλου και ο ν. 4538/2018 και οι κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδοθείσες αποφάσεις επιδιώκουν, τα οποία και οφείλει εκ του νόμου να χορηγήσει. Παρέχονται δε οι νομικές βάσεις για την αναγκαία επεξεργασία, με την επιφύλαξη ότι τηρούνται οι βασικές αρχές και εξασφαλίζονται οι σχετικές ουσιαστικές και διαδικαστικές εγγυήσεις και προϋποθέσεις σύννομης επεξεργασίας.

Η Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου

Μαριάννα Ψαρουδάκη

Κοινοποιείται:

- 1. Υπουργείο Δικαιοσύνης**
- 2. Εθνική Αρχή Διαφάνειας**
- 3. κ.κ. Εισαγγελείς Εφετών της Χώρας και δι' αυτών στους κ.κ. Εισαγγελείς Πρωτοδικών της περιφέρειάς τους.**